

SLOVNÍK KRKONOŠKÝCH SPISOVATELŮ

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

www.krnap.cz

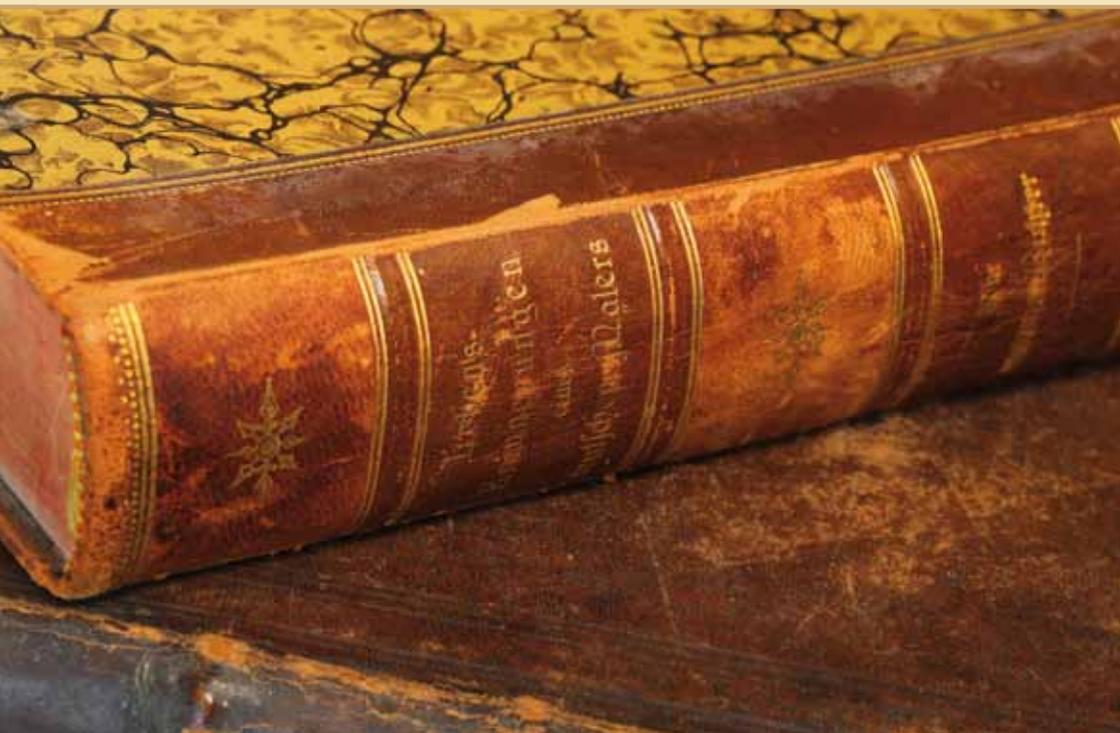
EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

...inen
...fart, so
...oppe erhalten
...nen jährlich darinnen
...aufschreiben. >>

XXI

Ein Dubend
vom 2

1723 Anno
sche
Stin
nen Schat
dingen
erschredli
ate

Přehledný

Slovník krkonošských autorů,

kteří významně přispěli k poznání Krkonoš

Knížečka, která leží před vámi, je malým pokusem. Pokusem seřadit vedle sebe nejvýraznější osobnosti z přepočtené skupiny těch, kteří zaznamenali svá poznání a poznávání Krkonoš v celé jejich historické, přírodovědné a společenské jedinečnosti.

Zadání, tak jak bylo vyřčeno, však hned vystřkuje klepítka své nedostatečnosti. Kde začínají a kam až sahají Krkonoše? Co autoři ze slezské strany hor? Podle čeho určit význam osobnosti a díla? Jak na nikoho nezapomenout?

Pokusme se na vše postupně odpovědět. Soustředili jsme se především na vlastní území Krkonoš zhruba v rozloze národního parku včetně ochranného pásma. Setkáte se zde tedy s autory, jejichž práce se věnují poznávání této oblasti. S tím souvisí i kritérium výběru autorů ze slezské strany hor: naleznete zde jen ty, kteří se Krkonošim věnovali jako celku, a tudíž přinášejí poznatky i z jižní, české strany hor.

Nastavit pravidla pro vypořádání dalších dvou otázek se ukázalo ještě obtížnější. Ve Slovníku se poprvé sešli

beletristé a historici, folkloristé i přírodovědci, objevuje se tu i krajanská literatura bývalých českých Němců. Úmyslně jsou jen jednoduše připomenuty velké literární osobnosti. Snažili jsme se naopak zvýraznit místní autory, jejichž práce přispívají do mozaiky poznání jiskřivými kamínky. Výběr je ovlivněn i dlouholetými zkušenostmi redaktorky a knihovnice a je samozřejmě subjektivní.

Při této cestě k seznamu osobností Slovníku se patrně bohužel nepodaří přivést na stránky výčet jmen, který by byl přijat bez výhrad. Všem, kteří zde budou některé autory postrádat stejně jako některé tituly prací, se omlouváme.

I nedokonalý, neúplný výčet autorů a prací o Krkonoších nám přináší několik důležitých poselství. Upozorňuje na výraznou úlohu učitelů v procesu poznávání. Jsou to často právě oni, kteří se rozhodli vyprávět o životě lidí své doby a zaznamenat jejich dovednosti, radosti i strasti. A umějí to znamenitě. Jejich celoživotní touha po vzdělávání i řádu je také vede k sepsání dílčích vlastivědných příspěvků i velkých vlastivědných prací.

Nahlédnutí do literatury nám zase připomene význam domova – místa našeho dětství a nejintenzivnějších prožitků, které si neseme po celý život. Právě tam autoři často sahají pro to nejlepší, co vytvořili, tam se vracejí alespoň ve svých dílech, když je domov daleko.

A my si máme možnost uvědomit, jaké bohatství témat Krkonoše po staletí nabízejí, jak významní lidé se sem opakovaně vracejí a co si jejich zásluhou můžeme přečíst.

Handbuch
der
Literaturgesch.
von
Schlesien

Schlesien
fliegende
Blätter

A

Aleš Lyžec Josef, 1862–1927.

Průkopník a nadšený propagátor lyžařství a turistiky. Je autorem mnoha básniček a zápisů v pamětních knihách horských bud, které odrážejí tehdejší společenské vztahy i velký zájem o zimní Krkonoše v dobách počátku lyžování. Psal články propagující zimní turistiku v dobovém tisku. Svou jedinou knihu *Obrazy horské zimní krásy* (1909) věnoval „mocnému příznivci české turistiky v Krkonoších Janu hraběti Harrachovi“. Najdeme v ní lyrické pasáže popisující krásy zimní horské přírody i popis počátků historie lyžování v českých zemích. Obálku knihy, zpodobňující Krakonoše putujícího na lyžích zasněženou krajinou, vytvořil pro svého bratrance roku 1908 Mikoš Aleš.

Achleitner Margarete, *1925.

Narozena v Černém Dole, který po roce 1945 musela opustit. K historii rodné obce a jejímu osídlení se vrací ve vzpomínkové knize *Ortsbuch von Schwarzenthal* (1989). Knihu vydalo krajské nakladatelství v Marktoberdorfu.

Ambrož Jindřich, 1878–1955.

Propagátor Krkonoš; jako okresní konzervátor státní ochrany přírody navrhoval zřízení národního parku a horské služby. Je spoluautorem prvních českých podrobných map Krkonoš (Matěj Semík, 1. vydání okolo 1930) a českého *Průvodce po Krkonoších* (1926), dále brožurky *Jilemnice*:

výňatky z dějin, rozvoj a zvláštnosti města (1941). Přispíval do sborníku *Krkonoše* (Jilemnice 1937–41).

B

Bachmannová Jarmila, *1950.

Lingvistka, zabývá se nářečím západní části Krkonoš. Sestavila *Podkrkonošský slovník* (1998), představující dialekt západních Krkonoš. Zaznamenaná vyprávění uvedla ve dvou sbírkách vyprávěnek *Co my toho prožili* (2012) a *Jak to bylo dřív* (2013). Redakčně se podílela i na vydání poudaček jiných autorů (Pacholík, Stránský).

Bakesch Anton. Lesník, hraběcí lesmistr. Jeho moderní přístup k hospodaření v lese pomohl koncem 19. století zachránit a obnovit lesní porosty na vrchlabském a maršovském panství Czernin-Morzinů. Vytvořil například první porostní mapy a desetileté hospodářské plány. V roce 1906 se na těchto panstvích uskutečnila poslední exkurze České lesnické jednoty v Krkonoších, pro kterou Bakesch připravil dva dokumenty, cenné dodnes svou obsažností. Byl to *Průvodce na vycházce České lesnické jednoty na velkostatech hrab. Czernin-Morzinové ve Vrchlabí a Maršově v Krkonoších* (1906) a odborná zpráva *Lesní poměry na hraběcích Czernin-Morzinských panstvích Vrchlabí a Maršově, v Krkonoších* (1906), která obsahuje i dodatek o hrazení bystřin, rozsáhlých pracích na tocích v povodí Labe, odstraňujících škody po povodni v r. 1897.

Bartoš Martin, *1962. Pedagog, regionální publicista. Věnuje se předválečné historii lyžování a turistiky v Krkonoších. Pro širokou veřejnost jako první zmapoval průběh vysídlení německého etnika v údolí Labe a Úpy. Tento materiál vyšel jako seriál článků pod názvem *Odsun Němců 1945–1946* (2005) v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*.

Bartoš Miloslav, *1939. Historik, dlouholetý pracovník Krkonošského muzea Správy KRMAP ve Vrchlabí (od 1961, ředitel v letech 1995–2000), velký znalec krkonošské historie a k ní náležejících sbírkových, knižních a archivních fondů. Jeho odborné i populární články najdeme v regionálních sbornících, novinách a zpravodajích i v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*, do kterého přispívá do samého počátku. Patří mezi znalce krkonošských grafík.

Objevné jsou především jeho poznatky o krkonošských mapách, které byly postupně představeny v seriálu časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* v letech 2001 až 2002. Pozoruhodnou mapu z konce 16. století popsal v publikaci *Nejstarší obrazová mapa Krkonoš kronikáře Šimona Hüttela* (1997). Její autorství bylo původně připisováno trutnovskému kronikáři Hüttelovi a mapa velmi podrobně

zachycuje sídla, horní i vodní díla a činnost obyvatel Krkonoš včetně části Jizerských hor a severní slezské části pohoří. V roce 2012 vychází tzv. Hüttelova mapa podruhé s Bartošovým dodatkem, upravujícím její autorství ve prospěch zeměměřiče Jiříka z Řásné. Ten byl vyslán v r. 1569 do Krkonoš ve službách mincovny z Kutné Hory a trutnovský kronikář Hüttel mu patrně s úkolem pomáhal.

Miloslav Bartoš patří také k týmu, který připravuje překlad staré rukopisné verze německé kroniky města Trutnova, sepsané právě Simonem Hütteltem. V této souvislosti lze doufat v další objevná zjištění v historické etapě osidlování Krkonoš, až se podaří práci dokončit.

Bartošova překladu ze staré němčiny, velmi vítaného historiky i speleology, se zatím dočkala rukopisná zpráva šichtmistra Jana Hohnheisera z roku 1820 o historii dolování železných rud v západních Krkonoších pro harrachovské železární v Arnoštově (sborník *Opera Corcontica* č. 16, 1979). Znalost historického vývoje Krkonoš se odráží v průvodci expozicí Krkonošského muzea, zaměřené na osidlování pohoří *Člověk a hory* (1998), v obrazových albech starých pohlednic, kde je Bartoš autorem či spoluautorem *Album starých pohlednic Krkonoš* (1999), *Album starých pohlednic Podkrkonoší* (2001), *Vrchlabí na dobových pohlednicích* (2002). Na stoleté výročí povodně, která částečně změnila tvář koryt i sídel údolních toků v Krkonoších, reaguje autor drobnou publikací *Největší povodeň v Krkonoších 1897* (1997).

Autorovu schopnost znovu přicházet s novými fakty z pramenů a historicky a přitom čtivě pracovat se získanými poznatky dokládají monografie krkonošských bud. Dosud vyšel *Příběh Erlebachovy boudy* (2011) a *Příběh Luční boudy* (2014), v rukopise (2015) je *Labská bouda*. Autorovy desítky let shromažďované poznatky o historii města Vrchlabí by se měly objevit v připravované monografii o městě (jednotlivé úryvky vycházejí na pokračování ve zpravodaji *Puls*).

Bašta Jiří, *1973. Redaktor časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* (šéfredaktor od r. 2010). Vedle informací o činnosti Správy KRNAP se vyjadřuje především ke společenským tématům, kultuře, výtvarnému umění. Napsal ohlédnutí za historií národního parku při příležitosti jeho jubilea *50 let Krkonošského národního parku* (2013).

Beyer Lioba, *1937. Německá geografka, vysokoškolská profesorka. Na Institutu geografie v Regensburgu vyšla v rámci studie vývoje kulturní krajiny práce věnovaná Malé Úpě *Kleinaupa/Malá Úpa: unter der Schneekoppe im Riesengebirge* (2009). Podrobně se věnuje proměně osídlení krajiny, po staletí trvale obývanou německými kolonisty z Alp (mapa předpokládané trasy přesunu alpských horalů do Krkonoš) v českou, spoře a sezonně osídlenou lokalitu (rok 2005). Autorku k práci přivedl výzkum geografie sídel v Tyrolských Alpách a následné srovnání vývoje kulturní krajiny při návštěvě Krkonoš v roce 1970.

Bigalke Martha, *1938. Autorka sestavila monografii o jedné z částí dnešní obce Rudník – Bolkovu, ze kterého pochází a odkud byla vysídlena po roce 1945. Přináší dosud neznámé poznatky o fungování obce ve středověku, velmi cenná je také mapa původního osídlení údolní vesnice s čísly chalup a jmény rodin v jednotlivých staveních i kapitoly věnované životu obce *Zur Geschichte des Ortes Polkendorf: Kreis Hohe- nelbe Riesengebirge im Bestand der Gemeinde Hermannseifen und als politisch selbständige Gemeinde 1515–1945* (1997). Dodatkem k tomuto tématu je pokračování knihy *Weiterführende Bemerkungen zur Geschichte des Ortes Polkendorf* (2004), obsahující mj. i dialektologický slovníček.

Bönsch Johann, 1920–2006. Rodák z Janských lázní, vysídlen po roce 1945. V 80. letech se rozhodl napsat podrobnou monografii o „nejznámějších lázních na jižní straně Krkonoš“. Využil přitom nejen svých hojných příspěvků o Janských Lázních do krajan- ského časopisu *Riesengebirgsheimat*, dochovaných rodinných dokumentů a vzpomínek přátel, ale i dostupné literatury. Vznikl dvousvazkový obsáhlý rukopis *Heimatbuch des Kurortes Johannisbad*, který dodnes čeká na vydání.

Brath Gustav, 1869–1935. Řídící učitel, starosta, muzejník, redaktor ročenky Krkonošského spolku ve Vrchlabí. Díky jeho drobné publikaci *Geschichte des Deutschen Riesengebirges-Ver- reins (Sitz Hohenelbe)* známe dějiny vrchlabského Krkonošského spolku,

Reformirend und Infirmirender Rv' Bes
und
Kleine Blockhs = Berg

Weißwurtz stehen

kteřý založil první muzeum Krkonoš. Napsal také průvodce Vrchlabím *Führer durch Hohenelbe* (1930).

Buchal Benecký Jindřich, 1884–1969. Nadlesní, původem z Oderských vrchů. Životní pouť ho zanesla na Benecko, kde sice prožil zlomek svého života, ale toto místo zcela získalo jeho srdce: začal ve jméně používat přívlastek Benecký a napsal o něm řadu lyrických črt, povídek, básní. V pohádkách a povídkách z Krkonoš (psal již dříve) najdeme často myslivecké motivy. Objevuje se zde také postava dobrotivého Krakonoše. V toho se „proměnil“ po odchodu z Benecka a v převleku za vládce hor se objevoval v Peci a Velké Úpě. Své práce vydal v roce 1938 pod názvem *Z hor*.

Buchar Jan, 1859–1932 (štěpanický). Významná osobnost života západních Krkonoš, řídící učitel v Dolních Štěpanicích, propagátor Krkonoš a lyžování, dlouholetý jednatel jilemnického odboru Klubu českých turistů, první předseda Svazu lyžařů Království českého. V roce 1892 se vydává na lyžích, které nechal dovézt hrabě Harrach pro své lesníky, na první výlet na Žalý. Organizátor pravidelných výletů do hor, iniciátor založení botanické zahrádky u Martinovy boudy. Autor řady průvodců *Bucharovy výlety do Krkonoš* (1921), *První výlet Klubu českých turistů do Dalmacie, Černé Hory, Hercegoviny, Bosny a Záhřebu ve dnech od 13. do 30. dubna 1897* (1898) a článků o Krkonoších, publikovaných v regionálních a turistických časopisech. O Krkonoších přednášel

s promítáním kolorovaných diapositivů. Zahynul pod koly nákladního auta v Praze.

Buchar Jan, 1895–1988 (mříčenský). Řídící učitel v Mříčné, zaznamenal vyprávěny v nářečí – poudačky z Podkrkonoší *Co se kdy u nás šustlo* (1975), *Co se šustlo taky jinde* (1980) a *Bylo hůř a lidi nechválili* (1984). Časopisecky vyšly stylizované memoáry *Stary kantor vzpomíná* (Krkonoše 1987).

Bušák Josef, *1945. Sepsal historii třetího odboje v rodných Roztokách u Jilemnice, osobní příběhy perzekvovaných v 50. letech 20. století v knize *150 let kriminálu* (2010).

Cypers von Landrecy Viktor, 1857–1930. Továrník z Harty u Vrchlabí, přírodovědec a sběratel. Stál u zrodu Krkonošského muzea ve Vrchlabí a v letech 1883–1901 byl jeho prvním kustodem. Jím darovaná kolekce sta knih a sbírka přírodnin se staly základem sbírkového fondu současného Krkonošského muzea ve Vrchlabí. Publikoval odborné články zejména z oboru botaniky.

Demuth Josef, 1854–1909. Řídící učitel v Maršově, autor jedinečné německé vlastivědy okresu Trutnov

Der politische Bezirk Trautenau: ge-richtsbezirke: Trautenau, Marschendorf, Schatzlar und Eipel (1901). Ačkoliv se jí říká Demuthova vlastivěda, spolupracovalo na ní mnoho učitelů z celého okresu. Dílo má část všeobecnou, s kapitolami věnujícími se přírodním poměrům, průmyslu, obchodu a dopravě, obyvatelstvu, školství, politické správě... V druhé části knihy najdeme popis obcí a měst podle soudních okresů Trutnov, Maršov, Žacléř a Úpice. Ve třetí části je mapa okresu Trutnov a geologická mapa území. Vlastivěda je dodnes cenným zdrojem informací. Demuth se stal očitým svědkem přírodní katastrofy v Krkonoších, kterou způsobila „stoletá voda“ ve dnech 29. až 30. července 1897. Ještě téhož roku vydal útlu knížečku, popisující povodňové události, doprovázenou aktuálními fotografiemi způsobených škod a zbořených hotelů v údolí Úpy i Labe *Die Hochwasser-Katastrophe im Aupa- und Elbethale vom 29. zum 30. Juli 1897* (1897).

Dostál Josef, 1903–1999. Věhlasný botanik, vysokoškolský profesor, zakladatel moderní české botaniky, autor řady zásadních publikací v oboru systematické botaniky (*Květena ČR*), turista. Pravidelně navštěvoval Krkonoše, patřil do okruhu přátel Josefa Šourka. V roce 1954 vycházejí jeho *Krkonoše*, velmi podrobně přírodopisně i ochranařsky pojatá práce o horách (autor ji sám nazývá přírodopisným průvodcem).

Došek František, 1888–1975. Chalupník z Poniklé, francouzský legionář. Z pozůstalosti, z nahrávek vyprávění, pořizovaných jeho vnukem, vyšla

knih svérázných vzpomínek na léta na francouzské frontě *Von je ešte živej* (2012).

Durych Václav, 1843–1897. Novinář, autor dodnes svěžího a čtivého turistického průvodce *Krkonoše. Cestopisné kresby* (1868). Jedná se o prvního průvodce v češtině i pro oblast, jejíž bedekry vycházely výhradně v německém jazyce. Detailní popis jeho putování Krkonošemi ze Špindlerova Mlýna přes hřebeny až do Žacléře je cenný i tím, že autor popisuje i severní slezské podhůří hor, navštíví Hiršberk (Jelení Horu) a zanechává nám svědectví o životě městeček a obcí v údolí Bobru v dobách jejich prosperity a rozkvětu.

Dušek Libor, *1983. Etnolog, pracuje v Krkonošském muzeu Správy KRMAP ve Vrchlabí. Cenné jsou jeho rozhovory s pamětníky, dokumentující dobu do roku 1945 v Krkonoších, soužití původního česko-německého obyvatelstva i osidlovací pokusy ve zdejším pohraničí po konci 2. světové války. Materiály pravidelně vycházejí v časopise *Krkonoše – Jizerské hory* od r. 2010.

Dvořák Jiří, *1963. Botanik, fotograf, od r. 1997 redaktor časopisu *Krkonoše – Jizerské hory*, znalec krkonošského místopisu, překladatel odborných textů z polštiny. Autor dlouhé řady především botanických a dalších přírodovědných i vlastivědných příspěvků v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*, spoluautor publikace *Atlas krkonošských rostlin* (2009) – s J. Štursou a několika turistických průvodců o Krkonoších.

E

Erben Pepi, *1928. Narozen ve Strážném, vysídlen po roce 1945. Spolu s rodákem z Lahrových Bud Johannem Adolffem (*1922) napsali vzpomínkovou knihu o historii osídlení a životě lidí ve Strážném a na výše položených enklávách *Die Riesengebirgsgemeinde Pommern-dorf mit ihren Ortsteilen* (2000), kterou vydalo krajanské nakladatelství v Marktberdorfu. Dále vydal přehled o sportu německé mládeže v Čechách v letech 1939–1944 *Stolze Erinnerung-gen 2* (2000).

F

Fanta Josef, *1931. Lesník a ekolog, pracovník Správy KRNAP 1963–1971. Dal podnět k založení odborného sborníku *Opera Corcontica* (1. svazek 1964), který Správa KRNAP vydává dodnes. V roce 1969 vydal s týmem autorů obsáhlou studii *Příroda Krkonošského národního parku* (1969). Po návratu z politické emigrace v Holandsku se po roce 1989 zasloužil o obnovu imisemi zničených krkonošských lesů. Vedle konzultací managementu krkonošských lesů se věnoval vlivu osídlení na vývoj lesa. Zajímavé výsledky pylových analýz, které nově posunují osídlení Krkonoš hluboko do pravěku, byly publikovány v článku *Vliv člověka na vývoj lesa na Černé hoře v Krkonoších v pozdním holocénu* (se spoluautory, *Archeologické rozhledy* 2000).

Fink Wolfgang, *1928. Narozen ve Vrchlabí, vysídlen v roce 1945. Napsal vlastivědnou monografii *Heimat Hohenelbe; Geschichte und Geschichten* (2007), věnující se historii Vrchlabí, období jeho meziválečné prosperity i dopadu jeho meziválečné prosperity i dopadu událostí 2. světové války, tak jak ho vnímal jako student gymnázia. K osobnosti Karla Schneidera, profesora vrchlabského gymnázia a ředitele Krkonošského muzea ve Vrchlabí do roku 1945, se vrací v knížce *Wie ein Wind vom Riesengebirge: Professor Karl Schneider und Hohenelbe* (2003). V knížce je zaznamenán životní příběh K. Schneidera, zejména po jeho odchodu z Vrchlabí, vzpomínky jeho současníků a dobové fotografie. Je zde zpracována také bibliografie K. Schneidera. Fink se podílel na vzpomínkové publikaci ke stému výročí založení vrchlabského gymnázia *100 Jahre Gymnasium Hohenelbe/Vrchlabí* (2010).

Fišera Zdeněk, *1954. Amatérský historik, specializuje se na středověk, zakladatel Klubu přátel historie Transsaltum (1988) v Jilemnici. Výsledky svého bádání o hradech a dalších středověkých strážních stavbách a lokalitách v Čechách publikoval v řadě knih – *Encyklopedie městských věží v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* (2006), *Encyklopedie městských bran v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* (2007). Články s jeho krkonošskými objevy najdeme ve sborníku *Transsaltum*, časopisu *Krkonoše – Jizerské hory, Hlásce* atd.

Flégl Emil, 1902–1977. Železničář, vlastivědný pracovník, vedoucí Krkonošského muzea ve Vrchlabí v 50.–60. letech 20. století. Byl politicky

velmi aktivní a tento postoj se často odráží v jeho tvorbě a výběru témat. Publikoval v regionálních periodikách, zejména v *Horských pramenech a Besedě*. Šíře témat jím publikovaných článků je značná, právě tak kolísá míra jejich přínosu. Najdeme zde společenskovední témata i vlastivědné a přírodopisné materiály. Z jeho dodnes citovaných článků uvedme například text věnovaný počátkům lyžování v Krkonoších či poznámku o historii výskytu vzácného severského hosta, kulíka hnědého, na hřebenech Krkonoš. Napsal také drobnou publikaci *Průvodce Vrchlabím* (1946).

Flousek Jiří, *1957. Přírodovědec-zoolog, dlouholetý pracovník Správy KRNP. Jeho vědecká práce je věnována dlouhodobému výzkumu společenstev ptáků a drobných savců v proměňujících se podmínkách ekosystému Krkonoš. Výsledky publikuje v odborných sbornících i časopisech. Shrnutím výsledků poznatků a pozorování zastoupení ptačích druhů na naší i polské straně Krkonoše (zde spoluautorka Božena Gramsz) je obsáhla publikace *Atlas hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš* (1999). Navazující práce, obsahující srovnávací data po čtvrt století, vyšla v roce 2015. Jiří Flousek je jedním z editorů rozsáhlé monografie o Krkonoších *Krkonoše* (2007). Jeho spoluautorství nalezneme také v publikaci *Atlas krkonošské fauny* (2011).

Fühmann Franz, 1922–1984. Rodák z Rokytnice nad Jizerou, po vysídlení žil v bývalé NDR. Spisovatel, povídkář, básník, autor knih pro mládež. V jeho částečně autobiografických knihách se

lze dočíst o celoživotním rozčarování sudetských Němců ze setkání s nacistickou mašinerií, o trpkých zkušenostech na frontě. Některé knihy s protiválečným laděním byly přeloženy do češtiny, například *Pohraniční stanice* (1961), *Žluté auto* (1964), *Žonglér v kině* (1974).

Gall Herbert, *1938. Rodák ze Svobody nad Úpou, rodina vysídlena v roce 1945. Příběh prarodičů a rodičů v jejich krkonošské domovině a poválečná korespondence až do shledání rodiny s otcem vyšly ve vzpomínkové knížce *Vertreibung Neuanfang 1935–1952: Geschichte und Korrespondenz unserer Familie* (2012).

Gerstner Miloš, 1915–2006. Středošolský profesor, folklorista, literát a velký vlastenec. Dětství prožil na Benecku, kde v chalupě svých prarodičů dokonale poznal nářečí i život tkalců. Svou tvorbu začínal obsáhlým historizujícím seriálem, vycházejícím v *Horských pramenech* pod názvem *Obrázky z dějin Vrchlabí* (1947–1949). V 50. letech napsal pro folklorní soubor Šír národopisné pásmo *Krkonošská veselice aneb v Křížlicích u muziky*. Zkušenosti z ochotnického divadla využil ve své divadelní hře *Ďábelské klíče* (1959), která se dočkala i televizní inscenace v roce 1997. Po stranických prověrkách v 70. letech mohl působit jen jako pedagog na škole při Domově se zvýšenou výchovnou

Handwritten notes in a cursive script, including numbers like 200, 157, 28, 57, 633, and 3.66, and the word 'Reflexe'.

Abrotanum mas.
A. B. 1707
laterecensent.
alium

In quo Arbores, Frutices, Herbacinae
Gnomis propriae, tum alium
Gnomis propriae, Frutices, Herbacinae
Laterecensent.

OTIRPIVM
LESIAE
LIBER SECVNDVS
HORTENSIVS

223

péči ve Vrchlabí. Zde napsal pro místní chovanky hru *Velký motiv*, jejíž nastudování získalo v roce 1971 první cenu na celostátní soutěži Šrámkův Písek. Posléze musel ze školství zcela odejít, pracoval jako hlídač a nesměl publikovat. V letech 1980–84 se ho podařilo zaměstnat v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí pro práci v terénu. Jeho zápisky rozhovorů s pamětníky jsou dosud ne zcela vytěženou studnicí folklorních a etnografických informací. V té době se již pravidelně objevují jeho odborné i populárně naučné materiály s národopisnou, folklorní, jazykovědnou, historickou a literárněhistorickou tematikou především v časopise *Krkonoše*, později i v beneckém místním zpravodaji *Posel zpod Žalého*, denících a sbornících. Ve svých knížkách se často vracel do světa dětství, ať již ve vzpomínkovém vyprávění *Cesty po kousku nebe: netradiční průvodce po Benecku s vyprávěním o lidech* (1992), v pohádkách *Vánoční snění* (1999) nebo v krkonošském receptáři *Hory dávají chléb* (1999).

H

Haenke Tadeáš, 1761–1817. Český botanik, kartograf a významný cestovatel. V roce 1786 byl přizván jako 25letý k účasti na expedici Královské české společnosti nauk do Krkonoš (spolu s Františkem Josefem Gerstnerem, Tobiášem Gruberem a Johannem Jirasekem). V r. 1791 vyšla podrobná zpráva o expedici *Beobachtungen auf Reisen nach dem Reisengebirge*, kde

Jirasek popisuje geomorfologické poměry pohoří, Haenke svá pozorování botanická (za den dvakrát zdolal Obří důl) a fyzik Gerstner údaje z měření zeměpisných souřadnic a nadmořské výšky místních vrcholů včetně Sněžky, které jednoduchými přístroji vykonal spolu s geografem Gruberem. Tato první velká přírodovědná studie Krkonoš se stala podnětem pro další poznávání hor.

Hájková Olga, *1979. Archeoložka, pracuje v Krkonošském muzeu Správy KRMAP ve Vrchlabí (ředitelka v letech 2009–13). Zabývala se novověkým osídlením Krkonoš z pohledu archeologa (diplomová práce 2002). Je jedním z editorů rozsáhlé monografie o Krkonoších *Krkonoše* (2007).

Haller-Dommermuth Helga, *1930. Pochází z Volského Dolu, vysídlena po roce 1945. S dalšími krajany napsala knihu o historii, osídlení a životě lidí dvou horských osad v údolí Labe: Volského Dolu a Herlíkovic *Die alte Heimat Hackelsdorf und Ochsengraben an der oberen hohen Elbe* (2006).

Hampel Bernard, 1871–1934. Kronikář a kapelník ve Svobodě nad Úpou. Kromě kroniky je autorem útlého spisku o dějinách města, zahrnující například také popisy objektů dávno zmizelých (valcha, mlýn) *Auszüge aus der Geschichte der Stadt Freiheit* (1928).

Hásek Prokop, *1901. Tajemník notářství, lidový vypravěč poudaček. V úpravě Jaromíra Jecha vyšla znamenitá sbírka jeho úsměvných příběhů *Floriánovy úsměvy* (1982).

Havel Jiří, *1931. Významný fotograf Krkonoš. V jeho vzpomínkách na dětství z Horní Branné najdeme nejen poklidný obrázek života malé vesnice pod horami na konci 30. let minulého století, ale dočteme se i o začátcích fotografování v tomto koutu Krkonoš *O mém objevování světa hor* (1995).

Havlíček Jaroslav, 1896–1943. Uznávaný autor psychologických románů. Rodnou Jilemnici proslavil v románu *Petrolejové lampy* (1935 jako *Vyprahlé touhy*). Obraz maloměsta přelomu 19. a 20. století se všemi jeho svazujícími zvyklostmi a utajenými touhami, které poznáváme prostřednictvím příběhu Štěpy, je dodnes symbolem jedné společenské etapy, především díky výbornému filmovému ztvárnění knihy. Ve stejném prostředí se odehrává i děj románů *Neviditelný* (1937) a *Helimadoe* (1940).

Hayn Hugo, 1843–1923. Vratislavský bibliograf. Byl povolán do Vrchlabí, aby sestavil soupis nejucelenějšího a soustavně budovaného sbírkového fondu muzea Krkonošského spolku - regionální literatury v muzejní knihovně ve Vrchlabí. Publikace *Verzeichnis der Bücher, welche in der Bibliothek des Oesterreichischen Riesengebirgs-Vereines vorhanden sind* (1906) obsahuje 826 pečlivě zpracovaných položek a je cenným dokladem o původním složení knihovního fondu.

Hoffmanová Klára, *1963. Veterinářka z Velkých Hamrů. Historiky ze své praxe popsala v knížce *Kozí doktorka* (2003). I ona je výbornou vypravěčkou příběhů s postavou vládce hor *Krkonošoviny*

(1995), které usazuje do nejzápadnějšího cípu Krkonoš (Vysocko, Harrachov, ale i Tanvald a Železný Brod). Krkonoše a jejich obyvatele najdeme i v její druhé knize o proslulém jizerskohorském lékaři *Kittelovi Vrdlouhání* (1997). Obě knihy jsou psány nářečím z pomezí Krkonoš a Jizerských hor, kde autorka celý život žije a kde pečlivě naslouchá vyprávění lidí.

Hofmanová Antonie, 1923–2009. Katechetka, nenápadná obyvatelka Zvědavé uličky v Jilemnici, katolická disidentka a politická vězeňkyně komunistického režimu. Psala prózu a poezii, ve které se odráží její zkušenost s vírou a setkáními s okolními lidmi v tomto světě. Její autobiografie, kterou píše pod pseudonymem Jana Zdislavinská, je upřímnou výpovědí o životě věřící rodiny v Horní Branné i o jejím pronásledování režimem *Budte prostí jako holubice: vyprávění katolické aktivistky o svém věznění v padesátých letech* (1991).

Holub Ota, 1930–1992. Voják z povolání, spisovatel a publicista, zabývající se vojenskou historií, zejména československým pohraničním opevněním. Zasloužil se o popularizaci těchto vojenských objektů. Téma Krkonoš objevil v knihách *A věže mlčí...* (1973), *Zrazené pevnosti* (1982), *Pět minut před půlnocí* (1977), *Stůj! Finanční stráž* (1987), *Trutnovští hraničáři 1920–1938* (1995).

Horáček Jaromír, 1900–1976. Pedagog, beletrista, jilemnický kronikář a regionální historik. Sbíral místní historiky, které publikoval v nářečí

v knihách *Kerkonošský muderlanti* (1958) a *Nic kalýho zpod Žalýho* (1963). Výběr z nich potkáme znovu v knížce *Muderlanti zpod Žalýho* (1966). Z pozůstalosti vyšly pověsti západních Krkonoš *Hadí štěstí* (1999). Kromě toho napsal badateli ceněnou práci o soudním okrese Jilemnice s důrazem na období první světové války, včetně kapitol věnujících se místním legionářům *Jilemnicko: světová válka – převrat* (1938).

Horáček Jaromír ml., 1924–2007. Středoškolský profesor, divadelník, autor proslulých Barevných střed v Turnově, kulturního pásma o významných nejen regionálních osobnostech. Verše, věnované mládí na jilemnickém gymnáziu, vyšly ve sbírce *Hledání krásy* (2000), druhé vydání jako *Stopy v písku* (2005).

Horák Josef, 1883–1968. Učitel, zakladatel a sbormistr Pěveckého sdružení učitelů krkonošských, amatérský regionální etnograf. Jeho *Krkonošské koledy* (1939), sbírka představující 136 lidových koled, je dodnes využívána etnografickými soubory. Dále vyšlo jeho vyprávění o zvycích v čase předvánočním *Vánoční povídaní o koledách z Podkrkonoší* (1945) a dojímalá sbírka textů písemných prací žáků občanské školy v Jablonci nad Jizerou *Občanská výchova* (1924), reagující na těžké roky bídy v poválečném období.

Hoser Josef Karl Eduard, 1770–1848. Pražský lékař, přírodovědec, etnograf a mecenáš umění. Hodně cestoval, ale opakovaně se vracel do Krkonoš,

které poznal i ze slezské strany. Napsal jejich podrobnou monografii *Das Riesengebirge in einer statistisch-topographischen und pittoresken Uebersicht* (1804), věnující se přírodním poměrům, sídlům, životu obyvatel včetně jejich stravy, oděvu a zvyků. V jeho práci nalezneme mj. jedno z prvních vyobrazení oděvu krkonošských horalů, a to na obrázku krkonošské svatby. Závěr je věnován radám cestujícím do Krkonoš. Dílo se dočkalo několika vydání – je to naše první vlastivědná regionální monografie. Dalším Hoserovým dílem o Krkonoších byla kniha věnovaná obyvatelům hor *Das Riesengebirge und seine Bewohner* (1841). V knize najdeme některé již dříve uveřejněné kapitoly.

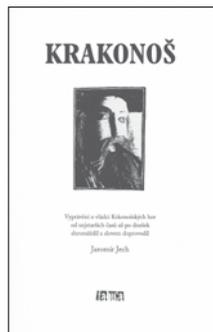
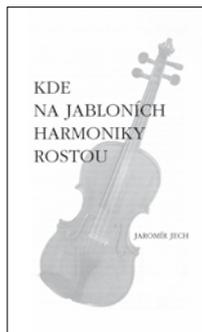
Hubačiková Slávka, *1936. Lidová vypravěčka a herečka z Vysokého nad Jizerou. Svůj životní příběh sepsala v útlé knížce *Kale i kyseló* (2007) a doplnila nejproslulejšími poudačkami a svými veršičky. V knížce nalezneme i CD, kde si její mistrné vyprávění v nářečí můžete poslechnout.

Hüttel Simon, 1530–1601. Trutnovský měšťan a kronikář. Jeho kronika je dodnes vyhledávaným zdrojem informací nejen o městě Trutnově, ale také i o osídlení Krkonoš. Dočkala se novodobého přepisu, o který se postaral I. Schlesinger a který vyšel pod názvem *Simon Hüttels Chronik der Stadt Trautenau* v Praze v roce 1881. Její český překlad, připravovaný z rukopisného originálu, je před dokončením.

J

Janalík František, 1938–2007. Dlouholetý pracovník časopisu *Krkonosé* (v letech 1970–94 šéfredaktor). Publikoval zde především články o fauně i humoristické povídky z prostředí hor a myslivců, často s ilustracemi Jiřího Wintra-Neprakty. Soubory povídek vycházely i knižně: *Když Krakonoš nekouká* (1981), *Jak jsem lezl Krakonošovi do zelí* (1997), *Milenci zvěrokruhu* (1998), *Když lovcé miluje Diana* (2002), *Rozmarná zelená krev* (2003), *Hříšníci hor krkonošských* (2004), *Kvítko z čertovy zahrádky* (2005), *Krkonošské koření* (2006) a *Krkonošské poudačky* (2007). Spolupracoval na několika kuchařkách.

Jech Jaromír, 1918–1992. Folklorista, autor zabývající se v širokém záběru lidovou prózou. Odborná práce ho zavedla do Krkonoš, kde v Pasekách nad Jizerou mj. koupil chalupu po houslaři a písmákovi Věnceslavovi Metelkovi. Díky tomuto setkání „po chalupě“ došlo k objevnému vydání kompletních deníkových zápisků Metelky pod názvem *Ze života zapadlého vlastence* (1977). Jaromír Jech je připravil z rukopisné pozůstalosti, uložené v muzeu. Z dalších zápisků a korespondence po V. Metelkovi, které Jech objevil na půdě chalupy, vyšla v roce 1983 kniha *Kde na jabloních harmoniky rostou*. Ke vzpomínkám paseckých pamětníků se vrací i útlá knížka *Zapadlí vlastenci vypravují* (1977). Studium lidové slovesné tvorby dovedlo Jecha ke krkonošským pohádkám, sebraných

v knížce *Z Krakonošovy mošny* (1982). Jeho nejvýraznějším publikačním činem s krkonošskou tematikou je rozsáhlá studie *Krkonoš: vyprávění o vládci Krkonošských hor od nejstarších časů až po dnešek* (2008).

Jeník Jan, *1929. Lesní inženýr a geobotanik, vysokoškolský profesor. V Krkonoších bádá od počátku 50. let 20. století a ovlivnil a ke Krkonošim nasměroval řadu dalších odborníků. Jako první komplexně formuloval teorii anemo-orografických systémů, tj. provázanost systémů větrného proudění, specifické konfigurace terénu, distribuce srážek (především sněhu), působení lavin a s tím svázané rozložení rostlinných společenstev a způsob šíření rostlinných druhů na hřebenech Krkonoš (příčina druhového bohatství krkonošských „zahrádek“) v publikaci *Alpínská vegetace Krkonoš, Králického Sněžníku a Hrubého Jeseníku* (1961). V r. 1973 (*Opera Corcontica* č. 10) definoval do té doby nejasné zařazení Krkonoš do systému klasifikace pohoří. Srovnávacím bádáním v dalších evropských středohorách, ve Skandinávii a v Severní Americe dospěl k novému pohledu na bezlesí na hřebenech hor: podílel se na koncepci krkonošské

Ebert's
Gedichte

Rübezahn

Verkauft
Difcretions

Babyrinth

Oben

Kurzgefaßte Sammlung
Von hundert Historien
Allerhand Denckwürdiger

Rahmen, Dexter, Personen
Gebräuche, Solennitäten und
Begebenheiten

In

Schlesien

aus den weitläufftigen gedruckten
Chronicken und vielen geschriebenen Ubr
zum Vergnügen allerhand Liebhaber
sicher Geschichte, in einem Kürzern und bessern
sammenhange mit vielfältigen neuen Bey
trägen zu der alten und neuen

Schlesischen Historien
verfertigt.

Breslau und Leipzig,
Bey Michael Hubert 1737.

arkto-alpínské tundry, publikované poprvé ve sborníku *Opera Corcontica* č. 32 (1995).

Jílek-Oberfalcer František, 1890–1973. Významný český jazykovědec. Přestože pocházel z jižních Čech a žil v Praze, jednou z jeho zájmových oblastí se stalo Vysocko pro zachovalost nářečí a kulturních tradic. Svě poznatky shrnul do čtivé knihy *Jak žili naši otcové* (1946), po přepracování vyšlo pod titulem *Ze života našich otců* (1960). Kniha obsahuje mj. výběr z pamětí vysockých písmáků z 19. století.

Jirasek Franz Josef, *1878–1916. Venkovský učitel ve školách pod Zvičinou, je autorem dodnes vyhledávané vlastivědy politického okresu Vrchlabí a německých obcí soudních okresů Nová Paka a Jilemnice *Volks- und Heimatkunde des politischen Bezirkes Hohenelbe und der deutschen Gemeinden der im Westen angrenzenden Gerichtsbezirke Neupaka und Starkenbach* (1907–1915). Objemná publikace je opět (srovnej s vlastivědou J. Demutha) dílo kolektivní. Podílela se na ní řada odborníků, ale největší podíl autorský i redakční má Jirasek. Vlastivěda začala vycházet v roce 1906 ve Vrchlabí jako periodikum z iniciativy učitelského spolku Vrchlabska (Hohenelber-Arnauer Lehrerverein), až později dostala knižní podobu. Její obsah je rozdělen na dvě části: obecnou, věnovanou topografii, přírodním poměrům a národopisu regionu a jeho kulturnímu vývoji a státní správě. Druhý oddíl je věnován jednotlivým soudním okresům (Vrchlabí, Hostinné, Nová Paka a Jilemnice) a jejich obcím. Je užitečné si připomenout,

že vydání vlastivědy finančně podpořily samy obce, místní spolky i řada mecenášů. Rok poté, co poslední část tohoto úctyhodné díla spatřila světlo světa, zemřel její obětavý autor a editor kdesi v zákopech světové války.

Jirásko František, *1933. Učitel, historik, turista a velký znalec české i slezské strany Krkonoš. Od roku 1972 pravidelně přispívá do Krkonoš články, zabývajícími se národním obrozením, počátky turistiky v česko-německém prostředí Krkonoš a svým tématem patrně nejmladším – krkonošskými evangelíky a jejich zápasem o svěbytnost na česko-slezském pomezí (více než 600 textů). Pro čtenáře jako první objevil téma nekatolických emigrantů, jejich odchodu z Čech do Slezska v 18. století a usídlování se na severní straně Krkonoš. Publikuje také v odborných regionálních sbornících. Je spoluautorem knihy o česko-polské vzájemnosti *Krkonoše – hradba i pojitko* (2010) a spoluautorem a autorem monografií dvou podhorských obcí *Lánov* (2000) a *Prosečné v dějinách na horním Labi* (2014). Napsal také knížku vzpomínkových povídek na roky svého muzicírování s kapelou po horských boudách v dobách závodní rekreace *Horská bída* (2013).

K

Kaizl Ladislav, 1897–1957. Lékař, vlastivědný pracovník. Žil a pracoval v Nové Pace, ale jeho práce přinášejí řadu poznatků i z horských oblastí, kam se dostával při výkonu svého povolání. Věnoval se i botanice, velmi se zajímal o stravu lidí, které potkával. V roce 1944 vychází jeho *Lidová výživa*. Najdeme v ní zprávy o přípravě prvních jídel z brambor, ale třeba i popis vybavení kuchyně, nebo chody jídel při různých slavnostních příležitostech. L. Kaizl byl publikačně velmi činný, napsal desítky článků a studií.

Kaván František, 1866–1941. Významný malíř-krajinář, básník, esejista. Narodil se ve Víchovské Lhotě, Krkonoše byly leitmotivem jeho tvorby. Originálně přeložil vyprávění L. N. Tolstého do jilemnického nářečí (*Poudačky*, 1902).

Klimeš Pavel, *1959. Krajinný ekolog, historik, pečlivý sběratel dat, příběhů a artefaktů, cestovatel, editor a vůdčí osobnost společenského dění, zaměřeného na hledání historických kořenů regionu v údolí Úpy. Pod hlavičkou Veselý výlet fungují dvě informační centra s galeriemi, stejnojmenné sezonní noviny, ubytování, ale i jednorázové akce, jejichž společným jmenovatelem je poznávání Krkonoše a záchrana jejich historického dědictví. Klimeš prezentuje své poznatky ve Veselém výletu, v tematických publikacích *Křížová cesta na Starou horu* (2002), *Typická architektura Krkonoš a Jizerských hor: Inspirační*

příručka pro stavebníky a projektanty (2010) – s J. Loudou a J. Mejzrovou – a přednáškově-osvětovou činností. Jeho celoživotní zájem o proměny kulturní krajiny dokládá obsáhlá publikace *Kra-jina Krkonoš v proměně staletí* (2007), kde komentuje změny v Krkonoších srovnáním starých a novodobých fotografií konkrétních míst.

Kober Oskar, 1898–1990. Naroděn ve Vrchlabí, odsunut v roce 1953. Napsal knihu vzpomínkových črt *Erinne-rungen eines alten Hohenelber* (2009).

Kociánová Milena, *1951. Geobotanička, pracovnice Správy KRNAP, věnuje se dlouhodobým změnám krajiny Krkonoš (tundra) a jejich sněhovým poměrům. Publikuje odborné i populárně vědecké články v řadě časopisů a sborníků. Nové poznatky o krkonošském bezlesí – krkonošské arktickoalpínské tundře – představila poprvé ve sborníku *Opera Corcontica* č. 32. (1995) – s L. Soukupovou, J. Jeníkem a J. Sekyrou, veřejnosti pak v průvodci naučnou stezkou *Dědictví doby ledové* (2006) i v seriálu v časopisu *Krkonoše* v letech 1997–1998.

Köstler Bärbel, *1935. Narodena na Malé Úpě (její otec byl horníkem v Kowarech), vysídlena v roce 1946. Ve své vzpomínkové knize *Kleinaupa* (Malá Úpa) *Das höchstgelegene Dorf Böhmens unter der Schneekoppe* (2001) velmi podrobně popisuje historii místa, osídlení a nelehký, ale zároveň společensky bohatý život lidí v této vysoko ležící obce pod Sněžkou. Velmi přínosné jsou

kapitoly s informacemi, které zmizely s původními usedlíky, jako je výroba horských sýrů, popis umístění pomníčků a křížků, ale i vyprávění věnované zimním radovánkám, škole. Najdeme tu i zprávu o místní kuriozitě – malovaném genealogickém stromě, zachycující spříznění rodin na Malé Úpě. Příběh života této horské enklávy končí popisem událostí r. 1945, zprávou o následných osudech některých jejích obyvatel a jejich současných návratech na Malou Úpu.

Koudelková Eva, *1949. Vysokoškolská pedagožka, zakladatelka a majitelka nakladatelství Bor. Věnuje se především problematice lidových vyprávění českých i německých obyvatel z libereckého a náchodského regionu. Ani ona neminula silné téma příběhů vládců hor – Krakonoše. Edičně se podílela na sborníku *Čtení o Krakonošovi* (2002) a novém vydání knížky Kutinové a Kubátové *Krakonošův rok* (2005). Rozsáhlou studií o literárních podobách vládců hor v české, německé i polské literatuře je její kniha *Krakonoš v literatuře: kapitoly k literárnímu ztvárnění látky o Krakonošovi* (2006). Vydala také pověsti od horní Jizery *Co si lidé vyprávěli* (2014).

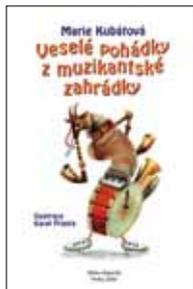
Krahulec František, *1952. Botanik, znalec historie botanického výzkumu u nás. Celoživotně se věnuje výzkumu luk v Krkonoších a studiu krkonošských druhů jestřábníků. Své poznatky publikuje v odborných sbornících a časopisech. V monotematickém čísle 33 sborníku *Opera Corcontica* vyšla jeho práce o průzkumu botanických společenstev v Krkonoších *Louky Krkonoš: rostlinná společenstva a jejich dynamika* (1996, s kolektivem pracovníků). Práce přinesla potřebné znalosti pro vytipování nejvhodnějších a nejreprezentativnějších porostů v Krkonoších a stanovení způsobu dlouhodobé péče o ně.

Kramář Karel, 1860–1937. Český a československý politik, po roce 1918 první ministerský předseda ČSR, rodák z Vysokého nad Jizerou. Jeho *Paměti* (1938) podávají idealizované svědectví o téměř idylickém životě v rodném městečku v druhé polovině 19. století, kam se Karel Kramář na sklonku života zase vrátil.

Kraus Max Joachim, *1927. Narozen na Krausových Boudách, vysídlen v roce 1945. V roce 2000 vyšla jeho objemná monografie o historii a životě rodin horalů na Krausových Boudách *Heimatort Krausebauden am Fusse der Elbequelle im Riesengebirge* (2000), kterou vydalo krajanské nakladatelství v Marktobberdorfu.

Kubát Miroslav, 1922–2007. Fotograf a sběratel fotografií, přispíval do časopisu *Krkonoše – Jizerské hory*. Jeho *Album ze starých Krkonoš* (1982) dokumentuje prostřednictvím dobových fotografií i krátkých textů nelehký život prostých lidí ze západních Krkonoš.

Kubátová Marie, 1922–2013. Spisovatelka, autorka povídek a pohádek inspirovaných krkonošským folklorem. Uvedla do všeobecného povědomí krkonošský dialekt především prostřednictvím rozhlasových i televizních pohádek, které téměř zlidověly. Kdo by dnes neznal večerníček podle knížky *Jak Krakonoš s Trautenberkem vedli válku*

(1983). Její matka, Amálie Kutinová, jí radila: „Když ťa cosi velice hněte, fůkni to do povídky.“ A tak se v povídkách a novelách Marie Kubátové dají vystopovat také všechny zákruty jejího dlouhého života. Potkáme tu pocity mladé ženy, které přichází z Prahy do Krkonoš a setkává se tu s rodinou svého muže a zcela odlišným, pro ni fascinujícím způsobem života lidí na horách *Daremný poudačky* (1956), *Matka kopce* (1980). Komentuje i začínající období závodní rekreace *Matějkov* (1956). Přečteme si o zkušenostech z jejího působení v místních lékárnách – *Lékárna U tří koček* (1977), *Tříkrát denně kapku rosy* (1979) a *Recept na štěstí* (1981), poznáme i její peripetie společenské z jejich autorských počátků *Novinářská patálie* (1961). Láska ke Krkonošim a jejich stále hlubší poznávání (v rigorózní práci *Krkonošští destilátoři* (1979) srovnávala receptáře krkonošských

bylinkářů ze 17. a 18. století) ji nedá než komentovat vzrůstající tlak na přírodovědné bohatství Krkonošského národního parku *Rozhovor s kamenem* (1983; rozšířeno na diptych *Balada o Sněžce*, 1992). Ve volně pojatém vyprávění triptychu o osudech žen *Zpověď ježibaby* (1995) připomněla i osud významné krkonošské botaničky Josefíny Kablíkové z Vrchlabí. K ženským osudům se vrací ještě několikrát, například v povídce *Jak se tančí mezi vejci* (1997), věnovanou životnímu příběhu své přítelkyně, tanečnice Jarmily Radechovské, která zavítala z Ameriky do Vrchlabí. Ozvěny zkušeností s proměnou společnosti po roce 1987 se objevují ve volném pokračování lékárnické trilogie v *Lesk a bída podnikání* (1996). Pocity babičky a dámy, které klepe na dveře stáří, nalezneme v knížkách *Jak překročit Rubikon* (1986), *Sladký strašidlo* (2001), *Sny pod kloboukem* (2002), *Kouzlo rodinného stolu* (2003), *Jak roztancovat babičky* (2004), *Arcibáby aneb živote, já nechci, abys byl vošklivej!* (2005), *Arcidědkové* (2006). Je autorkou několika desítek pohádkových knížek pro děti. Její vypravěčský jazyk je nezaměnitelný. Zaznívají v něm obraty, květnatost

Alfina tenuifolia
C. B.
Elog Meyer.
Vdis Montium inter Mu-
scum nascitur.

Alfina alpina.

Alfinanthemon Loh. Thal.
Pyrolæ species peculiaris
Nonnullis.

Lijsson
34, 205

Amatori
77

Amaru
78

Amell
36, 79

Ambro
72

Amoma
183

Radix candida multis fi-
bris gracilis colicolum pro-
mit singularem, rectum,
retem, gracilem, palma-
inferna parte nudum.
rius verò per ambitu-
gnis, lenis, septen-
giusculis, fescunc-
uibus, viridib9.
pediculus è
cus vt pl
dranta
urgu
gul
A

SC

DR. A. Gärcke
FLORA von
Nord & Mittel
Deutschland

FLORA
SILESIA
TOM II
I

FLOR
SIL

popisů a přirovnání z časů, kdy lidé ještě měli čas usednout kolem stolu tak, jak to Marie Kubátová poznala během svého putování za velkými vypravěči Krkonoš.

Kubín Josef Štefan, 1864–1965. Středoškolský profesor, prozaik, pohádkář, věhlasný sběratel lidových povídek. Při sběru ze svého rodného Jičínska se setkával i s vypravěči z Krkonoš a zaznamenal jejich vyprávěny, vydané jako *Lidové povídky z českého Podkrkonoší* (1922, 1927).

Kutinová Amálie, 1898–1965. Folkloristka, beletristka. Ač původem z Moravy – celý život hovořila moravským dialektem, je vnímána jako významná sběratelka lidových písniček, pohádek a poudaček z Krkonoš. Vydání se postupně dočkaly *Krkonošské pohádky* (1957), *Pobejtky z kamny a na sluníčku* (1965) vyprávění o setkáních s krkonošskými muzikanty a jejich poudačkami *Muzikantské řemeslo* (1965), a vyprávěny s mysliveckou tematikou *Vo hajnejch a pytlákách* (1960). Se svou dcerou Marií Kubátovou napsala několik knížek pro děti, více vydání se dočkal *Krkonošův rok* (1958) – pásmo lidových poudaček, pořekadel a písniček v proměnách roku – a podobně laděný *Krkonošovský špalíček* (1964).

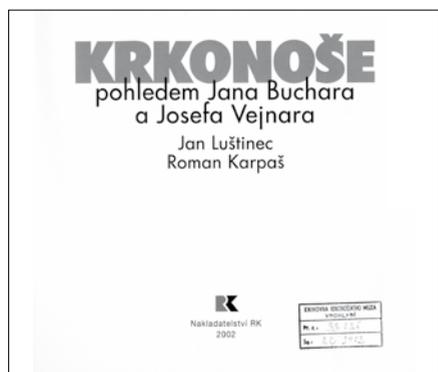
Lokvenc Theodor, 1926–2013. Lesník, velký znalec krkonošské historie v jejích nejširších souvislostech. Po otci,

báňském úředníkovi, který sbíral minerály a důlní zkameněliny, zdědil vztah k přírodě i sběratelství. Téměř celý profesní život pracoval ve Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti v Opocně (1951–1990), odkud ho řada výzkumných úkolů zavedla do Krkonoš. Při práci lesníka se vždy snažil získat o problému širší mezioborové informace a své poznatky dokázal publikovat. Jeho kniha *Toulky krkonošskou minulostí* (1978) je dodnes nepřekonanou výpovědí o všech vlivech, které formovaly osídlení Krkonoš a život horalů. Předcházela jí menší studie na toto téma *Krkonošské hřebeny* (1960). Dlouhodobě se věnoval úkolu obnovy porostů dřevin nad alpskou hranicí lesa v Krkonoších, na plochách odlesněných v minulých stoletích při hospodářském využívání hřebenů. K tomuto tématu mu vyšla publikace *Zalesňování Krkonoš* (1992) a další články v odborných časopisech. Od tohoto profesního úkolu byl jen krok k dalšímu celoživotnímu tématu, a to k hospodaření na hřebenech, kde přinesl také celou řadu zajímavých postřehů a poznatků (*Budní hospodářství Labské louky, Servituty*). Publikoval řadu odborných článků v regionálních sbornících a patřil ke kmenovým autorům časopisu *Krkonoše – Jizerské hory*, kde je dodnes citovaným a vyhledávaným autorem, přestože jeho postoje a názory ne vždy konvenovaly s názory dalších odborníků na zalesňování Krkonoš. Kromě toho zůstal celoživotně publikačně věrný rodnému Svatoňovicku.

Louda Jiří, *1977. Historik Krkonošského muzea Správy KRMAP ve Vrchlabí. Svůj zájem věnuje lidovým

stavbám a architektuře *Lidová architektura Krkonoš* (2006), *Vrchlabí* (2006) a *Špindlerův Mlýn* (2007), obojí s Blankou Zázvorkovou v edici Zmizelé Čechy, a evangelické komunitě na Vrchlabsku.

Luštinec Jan, *1953. Historik, pedagog, ředitel Krkonošského muzea v Jilemnici od roku 1978. Velký znalec a popularizátor historie západních Krkonoš, dějin českého lyžování a díla malíře Františka Kavána. Je autorem odborných i populárně naučných článků a příspěvků v regionálních sbornících a knih z minulosti Jilemnicka *Jilemnice. Historická zastavení* (2000), *Jilemnice* (2007, edice Zmizelé Čechy) a knižních medailonků významných jilemnických osobností (Jáchym Metelka, hrabě Jan Harrach, František Kaván). Jeho doprovodný text nalezneme i v knize *Krkonoše pohledem Jana Buchara a Josefa Vejnara* (2002), kde komentuje kolorované diapozitivy z Krkonoš jilemnického lékaře a fotografa Josefa Vejnara a propagátora Krkonoš Jana Buchara, sloužící kdysi při osvětových přednáškách.

Lessenthin Berthold, †1919. Slezský autor, který detailně jako první zachytil život zimních Krkonoš, jízdy

na rohačkách, ale i třeba návštěvu odchovny pstruhů u Harrachova *Riesengebirge im Winter* (1901).

Mach Daniel, *1953. Původně pracoval v hornictví, jeden ze zakladatelů novodobého městského muzea v Žacléři a jeho první ředitel v letech 1999–2013. Autor menších publikací o muzeu a Žacléřské kotlině v regionálních sbornících. O výtvarnících z české i slezské strany a jejich výtvarných ztvárněních podoby Žacléře a jeho okolí napříč stoletími připravil výpravnou publikaci *Žacléřsko očima umělců* (2014). Je spoluautorem sborníku pro školy *Historie Žacléřska* (2009) – s Evou Rennerovou.

Mazurski Krzysztof Radosław, *1946. Publicista, vysokoškolský profesor, turista, znalec Dolního Slezska. Z jeho rozsáhlé publikační činnosti připomínáme knihu o historii turistiky v Sudetech, kde nám předkládá možnost porovnat rozvoj cestovního ruchu na slezské a české straně Krkonoš *Historia turystyki sudeckiej* (2012).

Metelka Věnceslav, 1807–1867. Učitel, houslař z Pasek nad Jizerou a jeden z největších krkonošských písmáků. Autor hluboce lidských deníkových zápisků, které inspirovaly K. V. Raise při přípravě knihy o Pozdětíně – Pasekách nad Jizerou a které později připravil k vydání Jaromír Jech pod titulem *Ze života zapadlého*

vlastence (1977). Metelka komentoval dění kolem, zapisoval si přísloví, vyprávění sousedů i poudačky, sám napsal několik povídek. Díky jeho opisu se dochovala lidová vánoční hra *Komedie o hvězdě*. Jeho korespondence i poznámky a úvahy, dochované v kalendářích, reagující na politické a kulturní dění i události všedního dne, jsou často citovány v regionální literatuře.

Migon Piotr, *1966. Polský geograf a geomorfolog, vysokoškolský profesor. Mezinárodně uznávaný odborník na geomorfologii žulových masivů, včetně žul Krkonoš. Jeden z autorů *Encyclopedia of Geomorphology* (London 2004). Všestranný geomorfolog, jehož početné práce jsou publikované v celé řadě českých (včetně *Opera Corcontica*), polských (mj. *Przyroda Sudetów*) i mezinárodních časopisů a sborníků. Vedle obecnějších témat se zabývá zvláště regionální geomorfologií Krkonoš a Jizerských hor a to v celé řadě dílčích témat v odborné i popularizační úrovni *Karkonosze – skały i krajobraz* (2012).

Miles Petr, 1937–2010. Ornitolog, myrmekolog, jeden z kmenových pracovníků Správy KRNAP (Krkonošské muzeum), člověk životně spjatý s těmito obory, které mu byly povoláním i koníčkem. Zásadně přispěl k poznání ptáků Krkonoš. V disertační práci *Ptactvo Krkonoš* (1975) shrnul historii poznání v tomto oboru a přinesl poznatky o současném stavu ptactva v Krkonoších. Jako první potvrdil výskyt a hnízdění slavíka modráčka tundrového, v 70. letech koordinoval krkonošskou účast

v mezinárodní ornitologické kroužkové akci Balt, která přinesla obsáhlý soubor biometrických dat o ptácích, překonávajících krkonošské hřebeny. Své poznatky publikoval v odborných sbornících (*Opera Corcontica*, *Prunella*) i v časopise *Krkonoše*. Právě tak jsou významné jeho aktivity myrmekologické, mapování a záchranné transfery hnízd lesních mravenců. V několika přírodovědně zaměřených kroužcích, které vedl, se pro mnohé stal vzorem houževnatého zájmu o poznávání fauny Krkonoš a nasměroval je k ornitologii či myrmekologii na celý život. Založil a vedl myrmekologický zpravodaj *Formica*, kde nalezneme většinu výsledků regionálních inventarizačních průzkumů, transferů i mnoha drobných pozorování. Jeho záznamy z půlstoletí práce v Krkonoších jsou uloženy v domovském Krkonošském muzeu.

Müller Erhardt, 1908–1992. Lingvista. V předválečné době zpracoval pro libereckou edici, zaměřenou na místní názvy ze Sudet, místní a pomístní názvy z části rodného regionu (vyrůstal v Hartě u Vrchlabí), a to okresu Vrchlabí – *Die Ortsnamen des Bezirkes Hohenelbe* (1937) a okresu Jilemnice *Die Ortsnamen des Bezirkes Starkenbach* (1939).

Müller Theodor Friedrich, *1951. Z dochovaných dokumentů a vzpomínek pamětníků sestavil obsáhlou knihu o části dnešní obce Rudník *Ortsbuch Hermannseifen: mit den Ortsteilen Johannesgunst, Leopold und Theresiental* (2008). Najdeme zde historii, osídlení a medailonky

významných osobností této osady, která měla mj. dvě náboženské komunity s vlastními kostely. Publikace vyšla v krajanském nakladatelství v Marktoberdorfu.

N

Nováková Tamara, *1981. Historička. V rigorózní práci, věnované albeřicko-lysečinskému trojúdolí, detailně zpracovává dějiny osídlení pěti německých osad ve východních Krkonoších. Práce má překvapivý název *Místo krávy psací stroj* (2009), neboť jsou v ní zahrnuty i kapitoly věnované dosídlování trojúdolí po odchodu německého etnika na konci 2. světové války a proměnám kulturní krajiny (do chalup přicházejí členové Syndikátu českých spisovatelů s psacími stroji). Vyprávění T. Novákové přináší informace z oblasti obývané německým etnikem, včetně osudů rodin v roce 1945, v českém jazyce, a tím je poprvé zprostředkovává českému čtenáři.

O

Obenberger Jan, 1892–1964. Entomolog, vysokoškolský profesor. Krkonoše navštěvoval od studentských let (1910) a v nejrůznějších ročních obdobích. To ho dovedlo například k několika vzácným entomologickým nálezům na sněhu. Své poznatky o fauně pohoří shrnul v obsáhlé knize *Krkonoše a jejich zvířena* (1952).

P

Pacholík František Karel, 1883–1978. Lidový vypravěč a písmák z Pasek nad Jizerou. Některá z jeho vyprávění najdeme již v knihách A. Kutinové a M. Kubátové. Další z jím zapsaných povídek, vzpomínek a poudaček vyšly ve vzpomínkové knížce *Poudačky a vhačky* (2011). Knížka plná úsměvných, vypravěčsky znamenitě pojatých příběhů ze života paseckých horáků, je psána v nářečí.

Partsch Joseph, 1851–1925. Slezský geograf, vysokoškolský profesor. Jako první popsal zalednění Krkonoš, včetně mapových zákresů. Na hřebenech hor poukazuje na společenstva vykazující znaky periglaciální tundry v práci *Die Vergletscherung des Riesengebirges zur Eiszeit* (1894).

Patschowsky Wilhelm, 1856–1927. Slezský učitel, jeden ze zakladatelů Slezského Krkonošského spolku, později kustod spolkového muzea v Jelení Hoře, autor řady místních průvodců a mnoha vlastivědných příspěvků v regionálním tisku. Jako učitel působil ve vesnici pod východním cípem Krkonoš (dnes součást Lubawky). Napsal podrobného průvodce Krkonoše a Jizerských hor (vyšel desetkrát!) *Führer durch das Riesensund Isergebirge* (1905) a východní částí pohoří – Rýchory v knížce *Das Rehorngebirge und seine nächste Umgebung* (1888) včetně popisu tras nástupu do hor ze Špindlerova Mlýna a Vrchlabí.

Jahreslage
Schleffen's

2. Band.

Jahr
Schle

5.

Jahreslage
Schleffen's

Band.

capus, Natura & vires cum
experimentis assignantur

Coniunctim per

RVM SCHVVEN C
Reip. Hirsbergensis Phys. Ordina

INDICE REMEDIO

PSAL. LXV. & CIV.

NONVS ditat Terram omnis ge
n ac Terræ nascentium varie
cibum & Medicinam.

L I P S I A E,

SUS DAVIDIS AL

Pax Albín Ferdinand, 1858–1942. Slezský botanik a entomolog-lepidopterolog, vyrůstal v Žacléři. Cenné jsou jeho práce o Rýchorách *Die Thermal-fauna des Riesengebirges* (1942), *Flora des Rehorn bei Schatzlar* (1883). Krkonošská flóra je zmiňována v monografii o flóře Slezska *Schlesiens Pflanzenwelt* (1915), důležité informace a fauně v knize *Die Tierwelt Schlesiens* (1921).

Petrák Eduard Rudolf, 1855–1933. Rodák z Horní Branné, řídící učitel, vlastivědný pracovník, jeden ze zakladatelů Krkonošského spolku se sídlem ve Vrchlabí v r. 1884, redaktor spolko-vého časopisu. Za jeho zásadní dílo je považován ilustrovaný průvodce po Krkonoších, kde se jako jeden z prvních autorů průvodců věnuje pečlivě i české straně hor *Illustrierter Führer durch das Riesengebirge* (1891).

Pichler Hans, *1931. Narozen v Horním Vrchlabí, vysídlen v roce 1945. V krajanském nakladatelství v Marktoberdorfu vyšlo několik jeho publikací, věnovaných Krkonoším. V roce 1991 vychází obsáhlá kniha o historii Rokyt-nice nad Jizerou *Die alte Heimat Roch-litz im Riesengebirge*. Podrobnou monografii věnoval i své rodné, do r. 1945 samostatné obci, Hořejšímu Vrchlabí *Die alte Heimat Oberhohenelbe im Riesengebirge* (2002), kterou napsal spolu s Ernstem Predigerem. Vydal i medailonek o významném krkonošském malíři z Dolního Dvora *Fritz Hartmann 1873–1929* (2003).

Pilařová Eliška, *1950. Novinářka, redaktorka časopisu *Krkonoše* v letech 1975–1994 a Českého rozhlasu

Hradec Králové (1995–2013), autorka četných reportáží, vypravěčsky osobitých medailonků a črt ze života hor a jejich obyvatel. Nejlepší z jejích návštěv v krkonošských chalupách vyšly v půvabně vypravené knížce *Co vy na to, pane Rais?* (2001). Napsala také knihu o herci Petru Čepkovi *Petr řečený Čepeček* (1995), jehož životní cesta skončila v Dolní Kalné.

Pilous Vlastimil, *1946. Geomorfolog, alpínkář, autor dlouhé řady odborných i populárně-naučných článků s vlastivědnou tematikou, ale především o geomorfologii Krkonoš, které se objevují pravidelně v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*, sborníku *Opera Corcontica* a dalších periodikách. Shrnutím jeho odborných poznatků je kapitola věnovaná Krkonoším v zahraniční publikaci, kterou v současnosti připravuje nakladatelství Springer. Pohled geomorfologa se nezapře ani v publikaci *Východočeské hory* (2005), kde nalezneme také kapitolu věnovanou Krkonoším s ilustrativními fotografiemi Jiřího Grunda.

Pochop Antonín, 1862–1949. Učitel, sběratel pohádek, pověstí a vyprávěnek z Pojizeří. Vypráví je jednoduchým, ale pěkným jazykem *Devaterník* (1904), *Devětsil* (1905), *Pirvan, čili pohádky o Krakonošovi z Horního Pojizeří* (1926), *Krkonošova mísa* (1929), *Pohorský zvěřinec* (1947). Jeho sbírky se dočkaly dalších vydání nebo uspořádání *Krkonošovo zrcátko* (1982).

Poledník Heinz, *1919. Rodák z Chebu. Jeho kniha o dějinách zimních sportů v Sudetech je důležitým zdrojem informací o osobnostech lyžování

a zimních závodech v Krkonoších do roku 1937. Kniha vyšla pod názvem *Stolze Erinnerungen* počátkem 70. let 20. století v krajském nakladatelství v Marktoberdorfu.

Praetorius Johann, 1630–1680.

Německý spisovatel a polyhistor. Velkou část života prožil v Lipsku, fascinován světem univerzitní knihovny, kde hojně pracoval se starými fondy. První sepsal příběhy o Krakonošovi *Daemonologia Rubinzalii silesii = Das ist Ein ausführlicher Bericht Von den wunderbarlichen sehr Alten und weit-beschrienen Gespenste Dem Rübezahl* (1662).

Tyto původní syrové příběhy, ve kterých má postava Krakonoše nepohádkové, lidské vlastnosti (je i mstivý, poťouchlý a sobecký), se staly předlohou pro další knižní zpracování tohoto tématu.

Proschwitzer Franz (František), 1842–1924. Katolický kněz, dlouholetý farář v Dolním Dvoře, vrchlabský děkan, hudebník, spisovatel, nositel papežského a císařského vyznamenání a čestného občanství svého rodného města Vrchlabí. Cenná je jím zpracovaná historie města Vrchlabí *Chronik von Hohenelbe* (1914), která vycházela na pokračování v místních novinách (*Heimat*). V době jeho působení v Dolním Dvoře slavil zdejší kostel stoleté výročí a F. Proschwitzer sepsal historii obce, kostela i zdejší školy v pamětním listu *Gedenblätter zur Feier des hundert-jährigen Bestandes Kirchengemeinde Niederhof* (1906) ve snaze upozornit na v té době zubožený církevní stánek.

Preußler Otfried, 1923–2013. Rodák z Liberce, nesl s sebou celoživotně odkaz svých předků – sklářů, tkalců (jeho maminka prožila dětství v Krkonoších). V jeho pohádkové tvorbě potkáme i Krakonoše ve vyprávěních, plných laskavého humoru, vázaných na konkrétní místa na české i slezské straně hor *Moje knížka o Krakonošovi* (1993, česky 1998). Hořkoúsměvné vyprávění s krkonošskou kulisou potkáme také v knížce o životě horalů *Útěk do Egypta přes Království české* (1978, česky 1996).

R

Rais, Karel Václav, 1859–1926.

Uznávaný spisovatel, učitel, ředitel měšťanské školy. Krkonoše poznal v dětství, kdy byl ve Vrchlabí na „handlu“ a chodil zde do čtvrté třídy. To vše se dozvídáme v autobiografii *Ze vzpomínek* (1922). K tématu života v krkonošských chalupách se opakovaně vrací během svého tvůrčího života ještě několikrát. Jeho patrně nejčtenější dílo *Zapadlí vlastenci* (1924) vypráví o osobitých horalech v Pozdětíně (Pasekách nad Jizerou). Předlohou a inspirací pro tuto knihu se staly osobní zápisky paseckého učitele a houslaře Věnceslava Metelky. Příběh dalšího románu *O ztraceném ševci* (1920) je zasazen na Harrachovsko.

Rejchrt Luděk, *1939. Evangelický kněz. Během své kazatelské činnosti působil ve sboru v Křížlicích. Zpracoval podrobnou historii evangelického sboru

v Křížlicích *Na horách ležící* (1978). Křížlický sbor vnikl těsně po vydání tolerančního patentu (tamní, do té doby pronásledovaní vyznavači luterského učení se po roce 1781 přihlásili veřejně ke své víře) a byl největším v české části Krkonoš. Autor zaznamenává příběhy hluboké oddanosti víře předků lidí v horských chalupách s Kotlem na dohled, vypráví o houževnaté snaze zdejších obyvatel získat faráře své víry do tohoto odlehlého a vysoko položeného koutu hor (faráři přicházeli až ze Slovenska), o často neradostné existenci na chudé faře, o snahách zbudovat vlastní školu. Knížka vznikla jako studijní text k 200. výročí vydání tolerančního patentu a až v roce 2004 vyšla knižně.

Reil Roman, *1966. Archivář. Zaměřil se na hospodářské dějiny a dějiny textilních podniků, zpracovával kupříkladu fondy družstva krkonošských tkalců Krakonoš ve Vrchabí (1991) a studenecké tkalcovny Fejfara a Mládky (1993). Poznatky publikuje v regionálních sbornících a časopisech (seriál o významných krkonošských podnikatelích v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*). Je autorem a spoluautorem monografií o obcích, z Krkonoš *Janské Lázně: procházka historií města pod Černou horou* (2013), *Černý Důl: ohlédnutí za historií s hornickou tradicí* (2014).

Renner Josef, 1892–1981. Rodák z Hořejšího Vrchlabí, vysídlen v r. 1945. Jako první z bývalých krkonošských obyvatel sestavil knížku ohlédnutí za starým domovem – chronologicky řazené dějiny Vrchlabí a vzpomínková

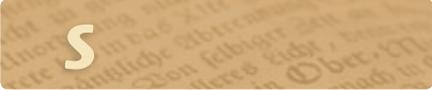
vyprávění dalších krajanů *Hohenelber Heimatbuchlein* (1949). V roce 1964 vychází knížka věnovaná Krkonošim – Krakonošovu zimnímu království *In dem Schneegebirge. Ein Heimatbuch aus Rubezahls Winterreich Riesengebirge* (1964). Publikace je cenná velkým souborem fotografií sídel, bud, zimních aktivit i pohledů do krajiny.

Renner Wenzel, 1894–1949. Rodák z Dolního Dvora, vysídlen po roce 1945. Inspirován dílem faráře F. Proschwitzera napsal podrobnou vlastivědu Dolního Dvora, vycházející z dokumentů a listin *Beiträge und Urkundenabschriften zur Entstehung des Dorfes Niederhof und des anschließenden Gebirges im Bezirke Hohenelbe* (1937).

Richter Josef Rudolf, *1931. Narozen v Horní Malé Úpě, po roce 1945 vysídlen. Místům svého dětství, především Špindlerovu Mlýnu, se věnuje v sedmisetstránkové knize *Die alte Heimat Spindelmühle: St. Peter – Friedrichsthal im Riesengebirge* (1994) – s týmem spoluautorů. K tomuto tématu se vrací ještě v knížce *Gedenkbuch der Gemeinde Spindelmühle im Riesengebirge und andere historische Dokumente* (1998), kde (opět s týmem autorů) zpracovává Pamětní knihu a další významné dokumenty, týkající se Špindlerova Mlýna. V poslední době vyšly jeho vzpomínky na dětství, příznačně nazvané *Dětská léta mezi rájem a peklem, Kinderjahre zwischen Paradies und Hölle* (2011). Vypráví zde o svém dětství na Malé Úpě a předválečném rytmu života na horských boudách i ve Špindlerově Mlýně,

kde posléze vyrůstal a kde jeho rodinu zastihla válka. Události roku 1945, spojené se smrtí jeho otce, předznamenávají traumatizující měsíce odsunu z Čech.

Rodr Josef, 1927–2007. Literární kritik, prozaik, autor literatury faktu, vypravěč mnohvrstevného jazyka. Do roku 1968 se s ním setkáváme v psané a rozhlasové novinářině, pak byl nucen se odmíčet až na drobné příspěvky v časopise *Krkonoše*. Jeho knihy začaly vycházet až po roce 1989. Výjimkou je kniha medailonků „čtyřicet let světo-
běžníků“ (mezi nimi i polárníka a „objevitele“ tundry na hřebenech Krkonoš Josefa Sekyry) *Příběhy z dalekých krajín* (1986). Celoživotně se věnoval vyprávění o osudech lidí, známých i méně známých. O těch z Krkonoš se rozepsal v knize *Zrcadlení aneb Co nás napadlo nad řekami, potoky, studnami a struhami krkonošskými* (časopisecky 1998–2001, knižně 2002), kde mu byl poradcem i ilustrátorem Jiří Škopek, a v seriálu *Stromy hovoří*, který vycházel v časopise *Krkonoše – Jizerské hory* v letech 2002–2005.

Sekyra Josef, 1928–2008. Geolog a geomorfolog, vysokoškolský pedagog, polárník, speleolog a horolezec, první Čech na jižním pólu (1969). Neúnavný badatel, zabývající se vlivem extrémního klimatu horkých, studených a velehorských pouští na reliéf hor-
niny. V *Opera Corcontica* č. 1 (1964)

publikoval tehdy nové výsledky kvarté-
rně geologického a geomorfologického
výzkumu Krkonoš, které zásadním
způsobem objasňují nejen vývoj reliéfu
Krkonoš v dobách zalednění, ale i pa-
leogeografický vývoj pohoří v terciéru.
Jeho poznatky z klimaticky drsných
oblastí přispěly k formulaci koncepce
krkonošské arkticko-alpínské tundry, která
byla poprvé představena v roce 1995
ve sborníku *Opera Corcontica* č. 32.

Sezemský Karel, 1860–1936. Nakla-
datel, duchovní otec moderního spiri-
tismu v Podkrkonoší. Založil edici Spirit
a spiritistický časopis *Posel záhrobní*
(1900–1940), které vydával i za své-
ho krátkého pobytu v Hrabačově u Ji-
lemnice. Spiritistická literatura se šířila
po chalupách a napomohla rozkvětu
svébytné formy spiritismu za I. repub-
liky v některých koutech hor (Horní
Štěpanice, Paseky). Sezemský trvale
působil v Nové Pace, udržoval styky
s duchovními příznivci i v zahraničí.
Jeho knižní tvorba je rozsáhlá. Za své-
ho pobytu v Hrabačově vydal *Spiritické
modlitby a písně* (1904) a *Nebezpečí
v spiritismu* (1905) – obhajobu tohoto
duchovního směru.

Scheybal Josef Václav, 1921–2001.
Grafik, ilustrátor, historik umění a et-
nograf: celoživotně se věnoval studiu
a dokumentování lidové architektury.
Jeho národopisná kresba, zachycující
objekt věrně do posledního detailu,
vždy připomene svého autora. Přestože
Krkonoše byly spíše na okraji jeho
zájmové oblasti, kterou byly severní
Čechy, zmapoval lidovou architektu-
ru na Vysocku a v údolí Jizery a po-
dal rozsáhlé svědectví o kráse lidové

XXIX.
Ein Duxend Poffen-
vom Rüberzahl, Spiel

I.
Wes Anno 1572. sich erliche
Bergleute zusam
Berggeleute
Berge in
sich

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
4.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
5.

Natur
v
En
u. S

stavby. Jeho popisné ilustrace doprovázejí mnohé národopisné publikace, jako autora textu i ilustrace ho nalezneme například v knize *Lidové stavby v Pojizeří* (1961) a *Umění lidových tesařů, kameníků a sochařů v severních Čechách* (1961).

Schmid (Šmíd) Ludvík, 1841–1895. Vrchní lesmistr hraběte Jana Harracha na jilemnickém panství. Zavedením nových lesnických metod na hraběcím velkostatku se řadí k dalším velkým osobnostem, kvalitně pečujícím o krkonošské lesy. Schmid nechal kupříkladu vytvořit mapy porostů celého velkostatku Jilemnice, založil systém lesních školek, přikazoval vsazovat do smrkových porostů buk a jedli. Vzorová péče o velkostatek sahající v té době od H. Branné až po Harrachov (včetně části podhůří) byla podnětem k uspořádání 31. zasedání České lesnické jednoty v Jilemnici, a to v srpnu 1897. Účastnilo se jí 650 lesníků. Součástí zasedání byla i terénní exkurze, kterou hosté absolvovali z velké části v kočárech. Při této příležitosti vyšly dvě jeho práce, sloužící dodnes jako cenný zdroj informací pro lesníky i historiky, a to *Statisticko-topografický popis velkostatku Jilemnice náležejícího J. Osv. hraběti z Harrachů, se zvláštním vzhledem na lesy* (1879) a *Popis vycházky české lesnické jednoty ve hvozdech velkostatku Jilemnice* (1879).

Schmid Ludvík 1910–1992 Lékař, autor monografie o rodné obci *Horní Branná* (1980) a dalších článků věnovaných hornobranské tematice (J. A. Komenský) a tématům z blízkého okolí, publikovaných především v časopise

Krkonoše. Je to čtvrtý, poslední tohoto jména v rodě harrachovských lesníků z Branné.

Schneider Karl, 1879–1951. Geolog, středoškolský profesor, ředitel Krkonošského muzea ve Vrchlabí v letech 1917–1945, který položil základy odborné koncepce muzea. Publikoval ve sbornících a regionálních periodikách, pro Krkonoše jsou významné spíše příspěvky společenskovední. Jako první se kupříkladu detailněji věnoval působení Kryštofa Gendorfa, korutanského důlního odborníka a zakladatele města Vrchlabí, v Krkonoších, dále obrazové, tzv. Hüttelově mapě Krkonoš z 16. století, pojednání o místních názvech, ale napsal také malého průvodce po hotelích a boukách atd. Z obsáhlejších prací připomeňme editorskou práci na sborníku o přírodních hodnotách, životě lidí a kultuře v Krkonoších (včetně vazby na broumovský klášter) *Das Riesengebirge und sein Vorland* (1924). Významným příspěvkem je i zpráva o rebelii evangelíků ve Vrchlabí proti rekatolickým opatřením, které vyhlásili noví majitelé panství Morzinové *Kampf und Untergang der Protestanten auf der Herrschaft Hohenelbe im 17. Jahrhundert* (1935).

Schulz Volker Peter, 1948–2014. Sestavil seznamy osob odsunutých z okresu Trutnov a zpřístupnil je v *Transporteliten des Bezirkes Trautenau 1945–1949*. Jeho zásluhou je široce zpřístupněn 65 let vycházející krajan-ský měsíčník *Riesengebirgsheimat* (zasloužil se o jeho digitalizaci).

Schwenckfeld Caspar, 1563–1609. Slezenský lékař (působil v Jelení Hoře) a přírodovědec, renesanční osobnost mnoha zájmů. Ve svém krátkém životě vytvořil několik obsáhlých děl, přinášejících poznatky i o krkonošské přírodě. Je to především Katalog rostlin a minerálů Slezska (včetně Krkonoš), obsahující ale i informace etnografické a hospodářské *Stirpium & Fossilium Silesiae Catalogus* (1601). Další rozsáhlá kniha encyklopedického rázu *Therio-Thropheum Silesiae* (1603) je věnována fauně Slezska, včetně pojednání o významu jednotlivých druhů pro člověka. Jako lékař a přírodovědec věnoval pozornost termálním pramenům a lázním ve Slezských Teplicích a místním léčivým postupům, včetně využití léčivých krkonošských rostlin *Thermae Teplicenses* (1607). Jeho práce byly dlouho nepřekonané např. svou precizností názvosloví a dodnes přinášející cenná data o výskytu druhů v krkonošské přírodě z té doby.

Skrbek Jaroslav, 1888–1954. Malíř, pedagog. V době okupace popsal hřejivé vzpomínky na rodné městečko Vysoké nad Jizerou, popisující své skromné studentské začátky v Praze a o to šťastnější návraty domů v knížce nazvané *Světlem a stínem* (1944). Vyprávění doprovodil vlastními ilustracemi.

Slavíkovi Josef a Stanislav, *1966. Žijí v Harrachově, kde se věnují lyžování, především skokům a letům na lyžích. Oba jsou mezinárodními rozhodčími FIS a technickými delegáty FIS pro skok na lyžích, vykonávají funkce ředitelů závodů. Josef je projektantem

skokanských můstků doma i ve světě. Zájem o technickou dokumentaci a historii objektů je dovedl k napsání knihy *Naše skokanské můstky* (2003), kde jsou abecedně řazeny obce v ČR, které se mohly pochlubit skokanským můstkem. Dozvíme se, že kupříkladu v Krkonoších stály skokanské můstky téměř v každé vesnici i u horských bud. Zima tenkrát lyžařům přála.

Sojková Jana, *1948. Etnografka, pracovníce Krkonošského muzea Správy KRMAP (ředitelka 2001–9). Publikovala drobnější práce z oboru (časopis *Krkonoše – Jizerské hory*) a její komentář nalezneme i v knize fotografií krkonošského fotografa Karla Hníka, dokumentujícího svět starých krkonošských řemesel a řemeslníků *Bejvávalo na horách* (2003).

Spusta Valerian, *1932. Člen Horské služby, jeden z největších terénních specialistů na laviny v ČR. Denní pozorování sněhových a klimatických podmínek a aktivitu lavin zaznamenává od zimy 1960/61. S dalšími odborníky z HS, především M. Vrbou, vytvořil v r. 1963 po vzoru Střediska pro výzkum sněhu a lavin ve švýcarském Davosu tzv. lavinový katastr – mapu lavinových drah včetně vyznačení lavinových drah do fotografií a záznamů o sesuvech na každé lavinové dráze. Ucelený soubor záznamů za údobí 38 let je uveden v monotematickém dvousetstránkovém čísle sborníku *Opera Corcontica* č. 35 (1998). V populární formě bylo toto téma představeno v publikacích Správy KRMAP *Laviny v Krkonoších* (2006, 2013). Na zpracování sebranych dat se vždy podílelo více autorů.

Staffa Marek, *1942. Architekt, příznivec Krkonoš a Sudet obecně. Od roku 1984 vydává mnohadílnou podrobnou vlastivědnou encyklopedii *Slownik geogeografii turystycznej Sudetów*, kde je třetí díl věnován Krkonošim (1993). Svou výbornou znalost severní i české strany hor opět předvedl v průvodci *Karkonosze* (Wrocław 1997). Knižka je mimořádná bohatým obrazovým materiálem a autor zde představuje – poprvé v polské literatuře – Krkonoše bez dělicí čáry hranic, s jejich přírodovědnými, historickými i společenskými hodnotami.

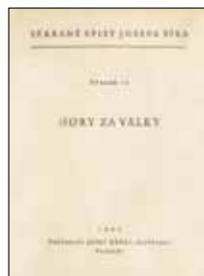
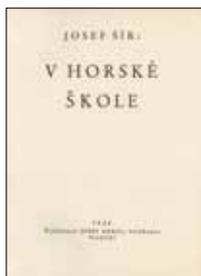
Striegnitz Maria, *1928. Narodena v Dolním Dvoře, vysídlena po roce 1945. Napsala vzpomínkovou knihu o historii, osídlení a životě lidí v rodné obci *Erinnerungen an Niederhof im Riesen-gebirge: anlässlich des 400jährigen Bestehens der Gemeinde Niederhof 1601–2001* (2002). Kniha vyšla v krajanském nakladatelství v Marktoberdorfu.

Suk Aleš, *1946. Učitel a trenér běhu na lyžích ve Vrchlabí, velký znalec historie zimních sportů v Čechách. Napsal řadu článků o osobnostech lyžování z Krkonoš – J. Kraus, J. Cardal, J. Adolf, R. Burkert, G. Berauer, A. Petrák atd. (časopisy *Krkonoše – Jizerské hory, Nordic*), je spoluautorem knihy *110 let našeho lyžování* (2013).

Súvová Vladimíra, *1940. Učitelka, v 80. letech napsala „do šuplíku“ strhující románovou kroniku selského rodu, ze kterého pocházela její matka, z Příkrého na Vysocku, od počátku 20. století po osmdesátá léta *Čim jsou lidé živi* (2013).

Šír Josef, 1859–1920. Učitel, spisovatel, národní buditel a veliký vypravěč příběhů prostých lidí z hor, které dobře znal ze svého působení na školách (ve třídě míval i 90 žáků) v Roztokách, Staré vsi u Vysokého, v Poniklé, na Benecku, v Horních Štěpanicích i z rodné Horní Branné. Za jeho života se nakladatelé báli jeho nesmlouvavého popisu chudoby a ekonomické zaostalosti lidí v horských chalupách: jeho příběhy vycházely proto nejvíc v časopisech a kalendářích. Až v r. 1904 vydává Ottovo nakladatelství první sbírku povídek *Horské prameny*, která mu získala uznání. Okamžik, kdy jeho knížky byly v každé knihovničce v krkonošských a podkrkonošských chalupách, nastal až víc než 10 let po jeho smrti, kdy Josef Krbal začal vydávat ve svém nakladatelství ve Vrchlabí a posléze v Lázních Bělohrad Šírovu pozůstalost.

Postupně vycházejí dva povídkové soubory *Povídky z Krkonoš* (1932), román *Tkalci z Krkonoš* s povídkou *Spiritisté* z doby světové války (1933), soubor povídek *V horské škole* (1934), román *Msta* (1935) a povídkové soubory

Krkonošské humoresky a rozmarné obrázky (1936),
V mlhách (1936),
Pašerák a jiné obrazy z hor (1938).

Ve válečném roce vycházejí ještě povídky *Na pobytí* (1940). V dobách, kdy se na horách

lidé začínali bát o český jazyk a své domovy, se stalo čtení Šírových příběhů tkalců, dřevařů a sklářů, zachovávajících si i v těch nejtěžších okamžicích svoji důstojnost, významnou posilou.

Po roce 1945 a návratu Krbalova nakladatelství do Vrchlabí vycházejí povídky *Hory za války* (1945). Výběr ze Šírových povídek se objevuje ve vydáních také v 70. letech 20. století.

Po autorově smrti vyšly tiskem jeho dvě divadelní hry, *Tkalci a Nevěsta*. Hru *Tkalci* upravil Šír již za svého života z původně napsaného románu a nabídl ji Národnímu divadlu. Zde byl odmítnut s poukázáním, že „zajímavá práce vaše má nebezpečného jmenovce v *Tkalcích* Gerharda Hauptmanna (slezský nositel Nobelovy ceny za literaturu – pozn. red.), hranou před 2–3 roky na scéně divadla Vinohradského“. Hra se dočkala uvedení branskými ochotníky spolku Tyl v roce 1934. Další hra, *Nevěsta*, je rovněž zdramatizovanou povídkou a popisuje rozklad mladého manželství, do kterého nevěsta přináší Husův obraz. Tedy opět krkonošské téma, připomínající vytrvalost vyznání evangelíků v horských osadách. Šírovy příběhy nám vyprávějí o denním životě

v horských chalupách, ke kterému ještě všude klapaly tkalcovské stavy, o tom, jak lidí přijímali svůj osud, o jejich prohrách i vzpouřích, a nad jeho vyprávěčským uměním se nám dodnes tají dech.

Šmejdová Ivana, *1959. Germanistka, autorka výkladového slovníku o krkonošských místopisných názvech *Malý slovník krkonošských názvů* (2001). Tématu se věnovala již ve své diplomové práci *Oronyma Krkonoš* (1984), kde jako první podává velmi podrobný a ucelený pohled na původ názvů všech členitostí povrchu Krkonoš, a to v místní česko-německé, bilingvní podobě.

Šourek Josef, 1891–1968. Významná osobnost Krkonoš, legionář, masarykovec. Jako plukovník československé armády ve výslužbě se usadil v Peci pod Sněžkou a věnoval se oblíbené botanice. Pracoval jako konzervátor ochrany přírody a krajiny, podporoval myšlenky zřízení Krkonošského národního parku. V 50. letech, kdy nekompromisně hájil přírodovědné hodnoty Krkonoš proti státem prosazované těžbě rud v Obřím dole, byl zbaven funkce konzervátora a byla mu odňata i výsluhová penze, takže byl s rodinou odkázán na podporu přátel. Až v rámci probíhajících rehabilitací v druhé polovině 60. let mu byl titul konzervátora slavnostně navrácen. Ranou, kterou nepřežil, bylo obsazení naší země vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968. Publikoval odborné botanické příspěvky i práce s ochranářskou tematikou. Dodnes proslulá je jeho *Květena Krkonoš* (1969) s detailní lokalizací

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
1.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
2.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
3.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
4.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
5.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
6.

Der
Naturfreund
von
Endler
u. Scholz
7.

C 284/1

C 284/2

C 284/3

C 284/4

C 284/5

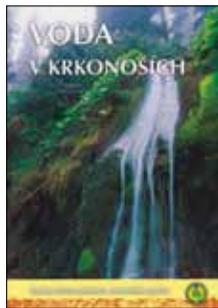
C 284/6

C 284/7

druhů. Dále napsal obsáhlou monografii o devětsilech, které v Krkonoších vytvářejí zajímavé křížence (jeden nese jméno krkonošské botaničky Josefiny Kablíkové) *Rod Petasites v Československu* (1962).

Štursa Jan, *1943. Botanik, geobotanik, dlouholetý pracovník Správy KRNAP (ředitel 1990–1993). Má za sebou velmi bohatou publicistickou činnost v odborných a populárně-naučných časopisech, je autorem mnoha knih nejen o Krkonoších, spolupracoval na scénářích četných výstav (mj. na expozici *Kámen a život v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí – otevřena 1984*) a filmových dokumentů s přírodovědnou a ekologickou tematikou Krkonoš. Jeho odborné práce byly zaměřeny na výzkum borovice kleče, ekologii a fytoocenologii alpské a tundrové vegetace, ochranu fytocefalofonu Krkonoš, ale i problematice vlivu turistického ruchu na přírodu středoevropských pohorí. Z populárně naučných publikací, věnovaných poznání Krkonoš, jmenujme *Květy Krkonoš* (1999), *Encyclopedia*

Corcontica (2003), *Voda v Krkonoších* (2009), *Atlas krkonošských rostlin* (2009, s Jiřím Dvořákem). Slovem doprovodil mnohé fotografické publikace Jiřího Havla

Tásler Radko, *1956. Geolog, speleolog, objevitel podzemí doma i v zahraničí, mapovatel a zachránce četných podzemních prostor a starých důlních děl v Krkonoších. Své objevné poznatky publikuje v časopise *Krkonoše – Jizerské hory* i odborných sbornících *Opera Corcontica*. Detailně se věnoval dobývkám na Rýchorách *Těžba zlata v okolí Svobody nad Úpou* (2003) – s A. Tichým, a především důlním dílům v Obřím dole, kde jeho mateřská organizace, Česká speleologická společnost Albeřice, zpřístupnila důl Kovárna – více *Historický důl Kovárna pod Sněžkou* (2002), *Podzemí Obřího dolu* (2005).

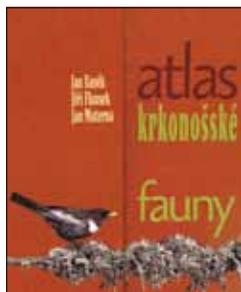

Tichý Antonín, *1941. Sběratel a publicista. Jeho četné „drobky“ informací i větší materiály o Krkonoších, publikované zejména v časopisech *Krkonoše – Jizerské hory* a *Veselý výlet*, obohacují naše poznání osudů lidí i historie předmětů a objektů v domovském údolí Úpy, blíže pak Svobody nad Úpou (srovnej www.Freiheit.cz) a Janských Lázní. Detailně se věnuje výrazné osobnosti úspěšného podnikatele, humanisty, propagátora turistiky a mecenáše Krkonošského spolku Prospera Pietteho a jeho rodu. Ohlédnutím do dětství i do dob

reálného socialismu je sbírka jeho lehce ironizujících povídek *Antipády: Poznámky k životopisu* (2004).

V

Vaněk Jan, *1947. Přírodovědec-ochránář, dlouholetý pracovník Správy KRNP, odborným zaměřením tíhnoucí k bezobratlým, fotograf. Jeho široké mezioborové znalosti z něj učinily spoluautora mnohých odborných publikací i popularizačních článků a přednášek o Krkonoších. Klíčové pro něj vždy byly ochranářské problémy a v posledních desetiletích práce na krkonošské

tundře a pásmu bezlesí na hřebenech Krkonoš. Je jedním z autorů publikace *Atlas krkonošské fauny* (2011).

Vladyka Erika (Wlassak, Erika) *1929, Narodena ve Vrchlabí, vysídlena v roce 1945. Vydala knížku krátkých vzpomínkových obrazů míst, okamžiků a přátel ze svých dívčích let ve Vrchlabí *Faninka: ein böhmisches Mosaik* (2009).

Vrba Miloš, *1922–2005. Původně lyžařský cvičitel, člen Horské služby, jeden ze zakladatelů výzkumu lavin a sněhových podmínek u nás. Publikoval odborné i populárně naučné články v časopise *Krkonoše* i odborných

sbornících. Jako první (spolu s Igorem Houdkem) napsal příručku, věnovanou základním pravidlům pohybu v horách v zimě a z toho vyplývajícím nebezpečí hor *Zimní nebezpečí v horách* (1954). Na počátky činnosti Horské služby v Krkonoších vzpomíná v povídkové knize *V lavinách a vánicích* (2003).

W

Weber Helmuth, *1921. Rodák z Lampertic, vysídlen po roce 1945. Spolu s Karlem Prätoriusem sestavil obsáhlou knihu o Žacléři a okolních osadách. Kniha *Schatzlar: ein Heimatbuch mit Einzelbeiträgen* (1993) se velmi podrobně věnuje historii Žacléřska, osídlení, místnímu průmyslu, památkám i bohatému životu v tomto koutu Krkonoš.

Weiss Jan, 1892–1972. Uznávaný spisovatel, beletrista. S kulisou jeho rodného města Jilemnice se setkáváme v některých jeho povídkách a románech, jako například v pohádkovém příběhu *Přišel z hor* (1941), kde postava, vydávající se za Krakonoše, pomáhá lidem z městečka v časech před 1. světovou válkou, vrátit důvěru ve spravedlivý svět. Autor tu zaznamenává i tradiční výrobu vyřezávaného Krakonoše, oděného do kůry, mechu a lišejníků, kterého si lidé dřív stavěli za okna.

Wolf Vladimír, *1942. Historik, archivář, vysokoškolský profesor a editor, zakladatel sborníku *Krkonoše-Podkrkonoší*.

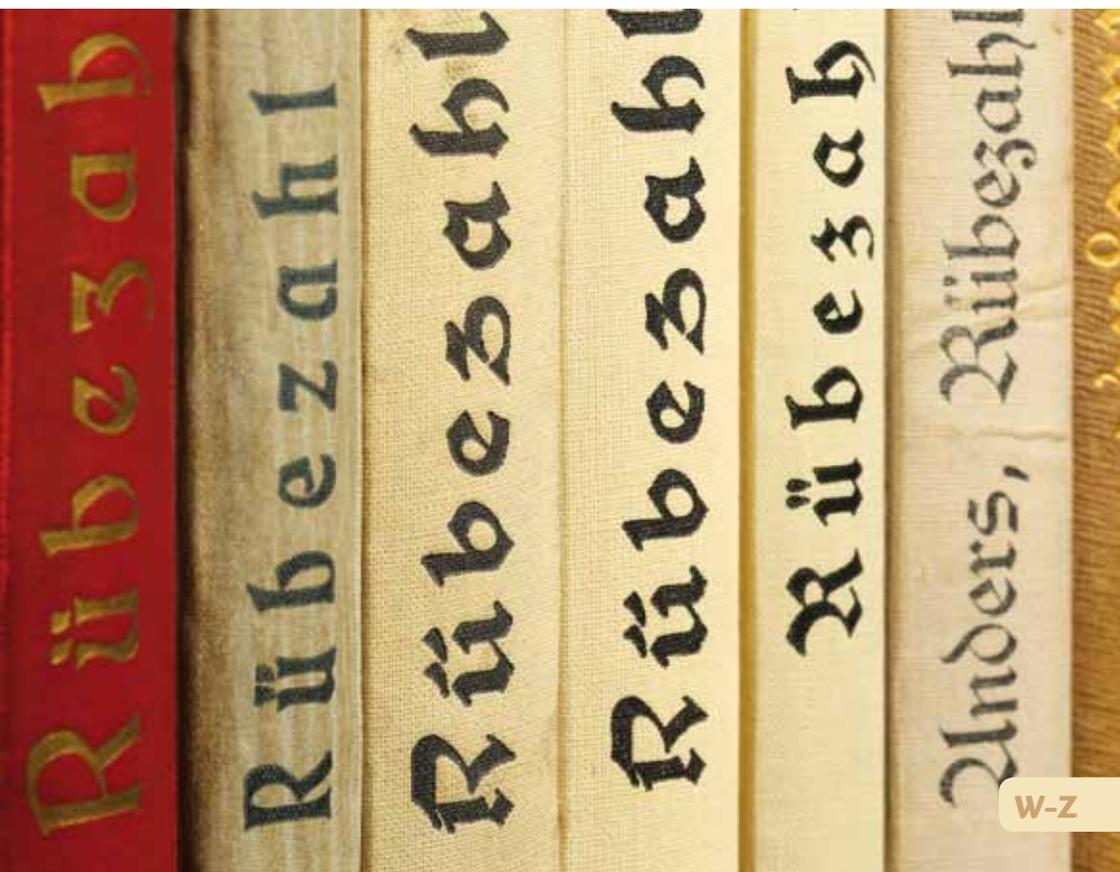
Věnuje se historii Trutnovska a Inářského a textilního průmyslu. Publikuje v odborných i populárně naučných periodikách.

Z

Zděnek Jaroslav, 1911–2003. Patřil k novoosídlencům Dolního Dvora, kteří se zajímali o historii této staré hornické obce. Ve Zlatém mlýně, kde žil, sepsal svůj pohled na slavnou minulost i současnost obce *Vyprávění o Dolním Dvoře* (1995) a *Dodatky k vyprávění o Dolním Dvoře* (2001). Obě knižičky vyšly

díky přispění další zdejší novodobé obyvatelky – chalupářky, která si toto kdysi bohaté městečko zamilovala.

Zirm Roland, *1932. Narozen v Dolním Lánově, vysídlen po roce 1945. Napsal velmi podrobnou dvousvazkovou knihu o historii, osídlení a životě lidí v údolí malého Labe – především rodného Dolního Lánova *Die Kleine Elbetal Niederlangenau im Riesengebirge Sudetenland* (2002). Kniha obsahuje i popis a fotografie evangelického kostela v Dolním Lánově, mimořádné secesní památky, zničené v 70. letech minulého století. Kniha vyšla v krajanském nakladatelství v Marktoberdorfu.

Bibliografie regionálních sborníků a časopisů, ve kterých můžeme nejčastěji nalézt příspěvky uvedených autorů

Beseda: obrázkový čtrnáctideník Českého ráje a Podkrkonoší. Železný Brod: Jos. V. Kučera, 1939–1950.

Horské prameny: kulturní měsíčník pro literaturu, umění výtvarné, sociální a osvětový život Krkonoš. Vrchlabí: Hraničářské knihkupectví a nakladatelství Josef Krbal, 1937–1949.

Jahrbuch des deutschen Riesengebirgs-Vereines. Hohenelbe (Vrchlabí): Deutscher Riesengebirgs-Verein, 1912–1940.

Krkonoše. Jizerské hory. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2002–dosud. ISSN 1214-9381.

Krkonoše: Měsíčník o přírodě a liddech. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 1968–2002. ISSN 0323-0694.

Krkonoše – Podkrkonoší. Vlastivědný sborník. Trutnov: Muzeum Podkrkonoší, 1963–1989, 2008–dosud. ISSN 0231-9934.

Krkonoše: vlastivědný sborník Českého podhoří. Jilemnice: Karel Štětka, 1937–1941.

Krkonošský národní park. Zprávy. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 1964–1968.

Opera Corcontica = Krkonošské práce. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 1965–dosud. ISSN 0139-925X.

Das Riesengebirge in Wort und Bild: Fachblatt für die Gesamtkunde des Riesengebirges und der Angrenzenden Gebiete. Marschendorf: Österreichischer Riesengebirgs-Verein, 1881–1898.

Riesengebirgsheimat: Heimattblatt für die Kreise Hohenelbe und Trautenau. Nürnberg (Norimberk): Helmut Preußler, 1950–dosud.

Ročenka Správy Krkonošského národního parku. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 1978–1984, 1992–2013.

Veselý výlet: Krkonoše. Horní Maršov: Miloslav a Pavel Klimešovi, 1992–dosud. Dostupné také z: <http://www.veselyvylet.cz/cz/vv3.html>.

Der Wanderer im Riesengebirge: Organ des Riesengebirgs-Vereins. Hirschberg (Jelení Hora): Riesengebirgs-Verein, 1881–1943.

Z Českého ráje a Podkrkonoší: vlastivědná ročenka. Semily: Státní oblastní archiv v Litoměřicích – Státní okresní archiv Semily, 1988–dosud.

X.
Poffen- Spiel
Stübenzahl.

I.
1572. sich etliche Aberglä
Bergleute zusammen rottirt
Berge in dem Riesen- G
uchten, und von dem Berg
olen, auch denselben an
bille zu beschweren, stellet
Dennern und Zill
auf diese Gruff

Slovník krkonošských spisovatelů

Vydala Správa Krkonošského národního parku v roce 2015

Text: Zdeňka Flousková

Fotografie: © Pavel Kraus, archiv Krkonošského muzea Správy KRNAP ve Vrchlabí

© 2015, Správa Krkonošského národního parku,
Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

Vytištěno na recyklovaném papíře.

ISBN: 978-80-87706-74-9

112

SOS

150

HASIČI

155

LÉKÁŘ

158

POLICIE

602 448 338 nebo **1210**

(+48) 985 nebo **601 100 300**

HORSKÁ SLUŽBA (CZ) / GOPR (PL)